

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2019. gada 9. – 15. februāris

Nr. 05 (1567)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

Latvijas starptautiskās *de iure* atzīšanas priekšvakarā Ārlietu ministrija saņem vērtīgu dāvinājumu

25. janvārī Ārlietu ministrijā notika svinīgā pieņemšana par godu Latvijas Republikas starptautiskās *de iure* atzīšanas 98. gadadienai. Uz pasākumu bija aicināti Saeimas deputāti, ministri, Latvijas Republikā akreditētie rezidējošie un nerezidējošie vēstnieki, ārvalstu goda konsuli, bijušie vēstnieki, ministrijas darbinieki un sadarbības partneri.

Sveicot klātesošos, ārlietu ministrs E. Rinkēvičs uzsvēra: "Iepriekšējo gadu mēs aizvadījām valsts dibināšanas simtgadē, nākamajos divos gados – neatkarības cīņu simtgadē. Savukārt pēc diviem gadiem maratonu noslēgsim ar Latvijas valsts starptautiskās *de iure* atzīšanas simto gadskārtu. Tas bija ļoti intensīvs mūsu pirmo diplomātu un valstsvīru darbs, kas vainagojās panākumiem. Tas bija intensīvs mūsu sabiedroto darbs. Par to mēs viņiem sakām lielu paldies."

Pasākuma laikā Ārlietu ministrija saņēma vērtīgu dāvinājumu – Nīlsa Dālmāna (*Niels Dahlmann*), bijušā pirmā Latvijas goda konsula Briseles reģionā un Flandrijā (izņemot Antverpeni) pēc neatkarības atjaunošanas, darba gaitā

uzkrātos dokumentus. E. Rinkēvičam goda konsula arhīvu simboliski nodeva viņa kundze Paula Dālmāne (*Paula Dahlmann*).

Dokumenti ir pārsvarā sarakste ar fiziskām un juridiskām personām Latvijā un ārvalstīs, ap-

tverot laika periodu no 1991. līdz 2014. gadam. To kopums atspoguļo goda konsula darbību, uzsākot nozīmīgu politisko, administratīvo un finanču jautājumu risināšanu pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas 1990. gadā,

dokumentējot arī valsts pirmos soļus ceļā uz iestāšanos ANO, NATO un darbību pie Eiropas Kopienas. Dokumenti būtiski papildinās Ārlietu ministrijas arhīvu un līdz ar to arī Latvijas nacionālo dokumentāro mantojumu.

Pirms pieņemšanas vienošanās par bijušā Latvijas goda konsula Beļģijā Nīlsa Dālmāna dokumentu nodošanu Ārlietu ministrijai parakstīja valsts sekretāra vietnieks – administratīvais direktors Atis Lots un Paula Dālmāne.

Pieņemšanas laikā par nozīmīgu darba ieguldījumu E. Rinkēvičs vairākiem Ārlietu ministrijas pārstāvjiem pasniedza Ministru prezidenta Pateicības rakstus. Tāpat ar Ārlietu ministrijas Atzinības rakstiem tika apbalvoti ministrijas un citu institūciju pārstāvji.

Latvijas starptautiskās *de iure* atzīšanas priekšvakarā Ārlietu ministrija piemin arī aizsaulē aizgājušos diplomātus un bijušos kolēģus. Meža kapos E. Rinkēvičs nolika ziedus Latvijas pirmā ārlietu ministra Zigfrīdas Annas Meierovica un citu diplomātu atdusas vietās.

Latvisko norišu KALENDĀRS šai nedēļai

2. lpp.

Latvija dienu ritējumā

3. – 4. lpp.

Franka Gordona un Kārļa Streipa komentāri

5. lpp.

Dr. Uģa Gruntmaņa viedoklis

7. lpp.

Vilis Vītols par paliekošām vērtībām

8. lpp.

Ceļojums ar Lāsmu Gaitnieci

10. lpp.

Jaunumi sporta draugiem

12. lpp.

Laikraksts

BRĪVĀ LATVIJA

JOPROJĀM INFORMĒ, IZGLĪTO, IZKLAIDĒ

Pasūtīniet digitālo laikrakstu ŠEIT:

www.brivalatvija.lv/abone-interneta

vai maksājiet bankā SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.: LV80UNLA0050016243516

ar piezīmi "BL abon" un norādot vārdu, uzvārdu, e-pastu un mājas adresi

Ik nedēļu izlasīti Jums svarīgu informāciju labā latviešu valodā.

Abonementa maksa:

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

Par reklāmu un sludinājumiem sazinieties ar redakciju Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, LV-1011, e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv, tālr.: +371 67326761 vai +371 29439423

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku*:

pa gaisa pastu no ASV

- par 6 mēn. – EUR 186,-

pa parasto pastu no Latvijas

- 6 mēn. EUR 86,-
- 12 mēn. EUR 130,-

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot

SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,

Konta nr.:

LV80UNLA0050016243516,

ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

BL ilggadējais lasītājs Pēteris Cielavs ir izvēlējies pasūtīt un lasīt *Laiku*

LATVISKO NORIŠU KALENDĀRS

7. FEBRUĀRIS

Latvija piedalīsies Eiropas darba dienās Malmē, Zviedrijā
 Adrese: Carlskgatan 12A, 211 20 Malmö. Laiks: 10 – 15

7. februārī Malmē pasākumu centrā "Slagthuset" norisināsies Zviedrijas nodarbinātības dienesta (Arbetsförmedlingen) organizēts starptautisks darba gadatirgus. Pasākumā informāciju par dzīves un darba apstākļiem Eiropas valstīs, kā arī informāciju par darba iespējām piedāvās apmēram 100 dalībnieku, un paredzams, ka to apmeklēs ap 4000 interesentu.

Latviju gadatirgū pārstāvēs Nodarbinātības valsts aģentūras EURES konsultants Juris Liepiņš. Latvijas valstspiederīgie un citi interesenti pie konsultanta varēs noskaidrot:

- Kādi ir aktuālie darba piedāvājumi Latvijā;
- Kas nepieciešams, lai atrastu un uzsāktu darbu;
- Kas jāzina, pārceļoties uz dzīvi Latvijā;

• Kādu atbalstu, atgriežoties Latvijā, var saņemt Latvijas valstspiederīgie.

Interesentiem būs pieejami informatīvie materiāli latviešu un angļu valodā.

8. FEBRUĀRIS

Latviešu operdziedātāja Marina Rebeka Milānas Teatro alla Scala

Adrese: Teatro alla Scala, Via Filodrammatici 2, Milan, Italy. Laiks: plkst. 20

Latvijas soprāns Marina Rebeka tiek plaši uzskatīta par mūsdienas vienu no talantīgākajām māksliniecēm. Viņas Veronikas loma Verdi operā "Traviata" visā pasaulē tiek uzskatīta par ikonisku, un viņa bieži tiek dēvēta par savas paaudzes vadošo Džoakino Rosini un Volfganga Amadeja Mocarta lomu izpildītāju.

Biļešu iegāde <http://www.teatroallascala.org>

8. FEBRUĀRIS

Spēlfilmas "Homo Novus" pirmizrāde Galvejā

Adrese: Oranmore Business Park, Oranmore, Co. Galway, Īrija. Laiks: plkst. 20 – 22

Nepalaid garām! Simtgades skatītākā filma "HOMO NOVUS" Galvejā!

30. gadu Rīga, mākslinieku aprindās bohēma sit augstu vilni! Galvaspilsētā no laukiem ierodas jauns un nabadzīgs, taču ambiciozs mākslinieks Juris Upenājs, lai iekarotu savu vietu mākslas pasaulē. Jau pirmajā vakarā nokļūstot mākslinieku bohēmā un satiekot savu mīlestību, Jura pirmie soļi Rīgā izvērsas par komisku, reizēm aizkustinošu pārpratumu virknējumu...

Biļetes www.eventbrite.ie

9. FEBRUĀRIS

Latvija piedalīsies Eiropas darba dienās 2019 Houtenā, Nīderlandē

Adrese: Meidoornkade 24, 3992 AE Houten. Laiks: 10 – 17

9. un 10. februārī Houtenā, netālu no Utrehtas, Nīderlandē notiks darba un karjeras izstāde "Emigration Expo". Izstāde paredzēta darba meklētājiem, kuri ir ieinteresēti meklēt darbu citās pasaules valstīs. Pasākums norisināsies izstāžu centrā "Expo Houten". Izstādē piedalīsies apmēram 200 darba devēju, iestādes un organizācijas no visas pasaules, un paredzams, ka to apmeklēs ap 11 000 interesentu.

Latviju izstādē pārstāvēs Nodarbinātības valsts aģentūras EURES konsultants Andris Segliņš. Latvijas valstspiederīgie un citi interesenti pie konsultanta varēs noskaidrot:

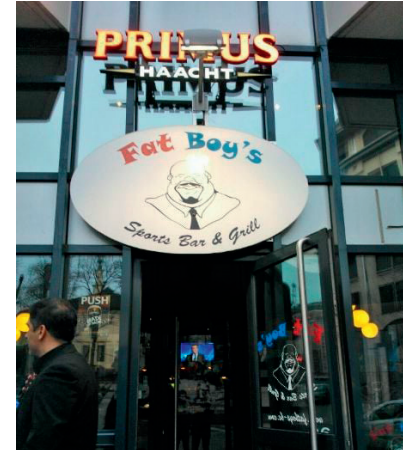
- Kādi ir aktuālie darba piedāvājumi Latvijā;
- Kas nepieciešams, lai atrastu un uzsāktu darbu;
- Kas jāzina, pārceļoties uz dzīvi Latvijā;
- Kādu atbalstu, atgriežoties

Latvijā, var saņemt Latvijas valstspiederīgie.

Vairāk informācija www.emigratiebeurs.nl

10. FEBRUĀRIS

Latviešu krogus vakars Briselē
 Adrese: Avenue de Cortenbergh 36, 1040 Bruxelles, Beļģija. Laiks: plkst. 18 – 20

Fat Boys Schuman bārā notiks latviešu krogus vakars. Kopā sanāksšanas vakars latviešiem, lai iepazītos, aprunātos, kā arī padiskutētu par sev svarīgām tēmām. Aicina Latviešu biedrība Beļģijā.

Papildu jautājumus vai ieteikumus lūgums sūtīt uz e-pastu: lbb@latviesi.be.

Sagatavots kopā ar portālu latviesiem.com

SALLIJA BENFELDE

Vai populāritāte glābs no soda?

Kopš Rīgas domi vada Nils Ušakovs un viņa partija *Saskaņa* (agrāk "Saskaņas centrs"), šo deviņarpus gadu laikā korupcijas skandali domi tricina ik pa laikam. Pēdējā – visskaļākā – lieta ir Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) sāktais kriminālprocess saistībā ar kukuļošanu iepirkumos pašvaldības uzņēmumā "Rīgas satiksme".

Pagājušā gada novembrī KNAB sāka kriminālprocesu saistībā ar pašvaldības uzņēmuma "Rīgas satiksme" iepirkumiem. KNAB izmeklēšana saistīta ar Polijas un Čehijas uzņēmumu vienošanos ar Rīgas domes un pašvaldības transporta uzņēmuma pārstāvjiem par kukuļu nodošanu un personu piesaistīšanu naudas atmazgāšanai. Lietā figurē trīs iepirkumi un noslēgtie līgumi – par tramvaju, trolejbusu un autobusu piegādi kopsummā par vairāk nekā 270 miljoniem eiro. Saistībā ar šo lietu tika aizturētas sešas personas Latvijā un vēl divas Polijā. Daļai aizturēto personu ir piemērots drošības līdzeklis – apcietinājums, arī "Rīgas satiksmes" valdes priekšsēdim Leonam Bemhenam. Kratišana un dokumentu izņemšana notikusi arī pie Rīgas vicemēra Andra Amerika (koalīcijas partneris *Saskaņai* – partija "Gods kalpot Rīgai"). Pēc kratišanas Ameriks

atkāpās no amata, bet nenolika deputāta mandātu. Saistībā ar sāko kriminālprocesu par trim "Rīgas satiksmes" veiktajiem iepirkumiem atkāpās visa "Rīgas satiksmes" valde, bet pašlaik uzņēmumam iecelta pagaidu vadība. 31. janvārī kratišana notika arī Rīgas mēra Nila Ušakova darbavietā domē un arī viņa dzīvesvietā. Ušakovs negrasās atkāpties no amata un, protams, pat nedomā nolikt deputāta mandātu.

Kā jau minēju, šis nav vienīgās korupcijas lietas – 12 skaļākās deviņarpus gados ir bijušas:

- Cenšas ietekmēt ziņas Baltijas Pirmajā kanālā;
- Kukuļošana Mājokļu departamentā un Ārijas Stabiņas aizturēšana;
- Rīgas brīvostā nelietderīgi un nelikumīgi iztērēti vairāk nekā 41 miljoni latu;
- Rīgas nami pazaudē miljonu;
- Maksājumi ar *Saskaņu* saistītai arodbiedrībai;
- 50 latu kukulis par katru mikroautobusu;
- Nanoūdēns skandāls;
- Fiktīvi darbinieki "Rīgas namu pārvaldniekā";
- KNAB kratišana Rīgas Centrāltirgū;
- Dokumentu viltošana Barona ielas remontdarbos;
- Administratīvo resursu izmantošana pašreklāmai.

Par ziņu ietekmēšanu jāpiebilst, ka gan kā 9. Saeimas deputāts, gan vēlāk kā Rīgas domes priekšsēdis Ušakovs rakstiski norādījis Pirmā Baltijas kanāla (PBK) žurnālistiem, kādi ziņu sižeti gatavojami, pat sūtījis intervijas uzdošanos jautājumus. Pirms ievēlēšanas Saeimā Ušakovs pats bija PBK žurnālists. Savukārt Andri Ameriku jau sen Latvijā mēdz dēvēt par "misteru 20%" – proti, sabiedrībā tiek uzskatīts, ka katra iepirkuma un pasūtījuma konkursa uzvarētājam no tam paredzētās summas 20 procenti jāmaksā Amerikai. Ja runājam par "tautas folkloru" un leģendām, kas klist Rīgā, tad viena no tām vēsta, ka par pašvaldības uzņēmuma vadītāju var kļūt, ja piekrit katru mēnesi zināmu summu maksāt partijai "melnajā kasē" un noteikumi esot, ka uzņēmuma vadītājs varot darīt, ko grib, bet visam jāizskatās "smuki". Jādalās esot arī ar Eiropas fondu naudu, bet grāmatvedībai ir jābūt kārtībā. Ja vadītāju pieķers, tad viņam pašam jākuļas, kā nu prot, jo domes vadība palīgā nenāks un neaizstāvēs. Tāpat arī ar lielajām prēmijām, kas tiek maksātas pašvaldības uzņēmumu vadītājiem – gan ziedojami, gan "melnā nauda" esot obligāta. Esot izveidojies tāds kā tikls, kurā cits no cita ir atkarīgi, tādēļ visi klusē.

Protams, tās ir tikai leģendas, kas tiesībsargājošajām iestādēm jāpierāda. Pagaidām Ušakova un Amerika līdzdalību pierādīt nav izdevies, un šajos deviņos gados vairākas Rīgas domes amatpersonas tikušas notiesātas, bet vienmēr Ušakova un arī Amerika skaidrojums ir bijis, ka viņi pat nav nojautuši par nelikumībām un ir sarūgtināti par notikušo.

Pēdējā – Rīgas satiksmes kukuļošanas – lieta, gan neizskatās tik bezcerīga, tomēr jautājums ir, vai kriminālprocesu un kriminālvaļšanu izdosies sākt arī pret Ušakovu un Ameriku. Ir skaidrs, ka paši no domes viņi neaizies.

Jau pagājušajā gadā sākās runas par Rīgas domes vai vismaz Nila Ušakova atlaišanu. Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) šefs bija Kaspars Gerhards no Nacionālās apvienības, kurš abas domes amatpersonas ne pārāk uzmanīja, bet partijas kongress pagājušajā gadā decembrī uzdeva Gerhardam atlaist Rīgas domi. Likumprojekts par Rīgas domes atlaišanu tika uzrakstīts, iesniegts vēl Kučinska valdībai, premjers paziņoja, ka par to nelems, jo likumprojektam esot jābūt tik precīzam, lai nebūtu iemesla lēmumu pārsūdzēt tiesā, tādēļ par to lai lemtu jaunā valdība. Tagad likumprojekts esot saskaņots un

precizēts, Ušakovs sola tiesāties un iet kaut līdz Eiropas cilvēktiesību tiesai, jaunā valdība vēl savu vārdu nav teikusi.

Tas, kas pārsteidz un šajā lietā pat šokē, ir aizvien biežāk no dažādiem ekspertiem, bijušajiem un esošajiem politiķiem dzirdama, ka Ušakovu un Rīgas domi nevar atlaist, jo viņam esot ļoti daudz atbalstītāju, kas savas domas nemainīšot, neapmierinātība sabiedrībā augstos un ārkārtas vēlēšanās Ušakovs un viņa partija saņemšot vēl vairāk balsu. Var piekrist tam, ka Ušakova un *Saskaņas* kvēlākos atbalstītājus nekas šajā pasaulē nepārliecinās, ka viņu elks pārkāpj likumus, un arī pat tas viņiem nebūtu svarīgi. Tomēr tik vienkārši nav. Pēdējā socioloģiskā aptauja liecina, ka *Saskaņa* kopš iepriekšējā mēneša zaudējusi 3,2 procentus atbalstītāju.

Turklāt jautājums, manuprāt, ir, vai populāri cilvēki var pārkāpt jebkuru ētikas un morāles un arī likuma normas? Vai tas nozīmē, ka neko nevar pasākt pret nevienu populāru cilvēku, pat ja viņš kļūtu par slepkavu vai acimredzamu zagli?

Tāda nostāja ir absurda un bīstama, jo, autot tiesiskajam nihilismam, Latvijas valsts pastāvēšana tiek apdraudēta.

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents ar Ministru prezidentu pārrunā valdības darba aktuālītātes

30. janvārī Rīgas pili notika pirmā Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa un Ministru prezidenta Artura Krišjāņa Kariņa tikšanās pēc tam, kad 2019. gada 23. janvārī Saeima apstiprināja jauno valdību. Tikšanās laikā Ministru prezidents iepazīstināja Valsts prezidentu ar valdības darba aktuālītātēm un informēja par laika grafiku, kādā plānots iesniegt izskatīšanai Saeimā šī gada valsts budžeta projektu.

Pēc tikšanās Valsts prezidents Raimonds Vējonis uzsvēra, ka šī gada valsts budžeta izstrādāšana ir nozīmīgs darbs, kas jāpaveic jaunajai valdībai, paralēli strādājot arī pie citiem valdības deklarācijā minētajiem uzdevumiem. "Reģionālās vizītes laikā Ķekavas novadā uzņēmēji atzīmēja, ka būtiski, lai jaunā valdība turpinātu aizsāktos pieeju, veidojot stabilu un prognozējamu nodokļu sistēmu valstī," sacīja Valsts prezidents. Ministru prezidents apliecināja Valsts prezidentam, ka, izstrādājot šī gada valsts budžetu, nav paredzēts ieviest jaunus nodokļus.

Tikšanās laikā Kariņš informēja Valsts prezidentu par uzsāktu darbu pie valdības rīcības plāna sagatavošanas. "Valdības rīcības plāna izstrādāšana un apstiprināšana Ministru kabinetā ir būtiska, lai sniegtu sabiedrībai informāciju par to, kā valdība ir plānojis īstenot valdības deklarācijā norādītās prioritātes un kādos termiņos tas tiks izdarīts," pēc tikšanās norādīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis.

Reemigrācija un Latvijas demografijas politika

Premjērministrs Krišjānis Kariņš Latvijas Radio raidījumā *Krustpunktā* atzina, ka Latvijas demografija nav tikai jautājums par bērnu dzemdēšanu, bet arī par imigrāciju (ar imigrāciju saprot cilvēku ieceļošanu no vienas valsts citā valstī ar mērķi apmesties tajā uz dzīvi. – Red.) palielināšanu. Kariņš uzsvēra, ka vispirms būtu nepieciešams rast apstākļus, lai Latvijas iedzīvotāji izlemtu laist pasaulē otro un trešo bērnu, taču ir būtiski domāt arī par pareizu imigrācijas politiku.

"Pirmkārt, reemigrācija, lai Latvijas pilsoņi atgrieztos Latvijā. Bet ir arī jāskatās plašāk," saka Kariņš, norādot, ka vajadzētu palielināt ārzemju studentu skaitu, kuŗi pēc

tam būtu ieinteresēti arī apmesties uz dzīvi Latvijā.

Nesen apstiprināts, ka Nacionālās apvienības *Visu Latvijai/Tēvzemei un brīvībai/LNNK* pārstāvis Imants Parādnieks būs Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa padomnieks demografijas politikas jautājumos. Kariņš norāda, ka viņam tā nav tikai politiskā vienošanās. "Es saredzu labu izdevību. Demografijas izaicinājums ir visas sabiedrības, jo iedzīvotāju skaits turpina sarukt," saka premjērministrs. Kariņš atzīst, ka no Parādnieka sagaida izvērstu analīzi par visiem demografijas veicinošajiem pasākumiem, kas veikti pēdējo gadu laikā. Respektīvi, kāda ir bijusi to cena un kāda – atdeve. Tālak Kariņš norāda, ka no Parādnieka sagaidīs ierosinājumus, kādus lēmumus valdībai vajadzētu pieņemt, lai veicinātu demografiju. Neatbildēts paliek jautājums par to, cik labs demografijas padomnieka amatā var būt Parādnieks, ja viņš ir parādījis skaidru nostāju pret imigrantu uzņemšanu Latvijā.

Zariņa ģimenes ziedojumi no ASV

Richarda Zariņa piemiņas fonda ilggadējais atbalsts Latvijas Universitātes (LU) Vēstures un filozofijas fakultātei (VFF) ir rezultējies nozīmīgā piensūmā. LU fonds ir saņēmis jaunu 25 tūkstošu ASV dolāru ziedojumu, lai vēsturnieki arī turpmāk varētu sekmīgi pilnveidot un attīstīt jomu. Šis ir pirmais un pagaidām faktiski vienīgais šāda veida regulārs atbalsts Latvijas vēstures attīstīšanai, informē Latvijas Universitātes fonda pārstāve Brigita Zutere.

Richarda Zariņa piemiņas fonds ir dibināts 2013. gadā par godu trimdas luterāņu garīdzniekam Richardam Arturam Otto Zariņam (1913-2006). Dibinātāji ir viņa bērni Kristaps un Bertrams Zariņi, Antra Zariņa-Trašēre. ASV dzīvojošie mecenāti vēlas vairo un spēcīnāt tautiešu vidū pastāvošo izpratni par vēstures jautājumu nozīmīgumu Latvijas valstī un sabiedrības dzīvē. Latviskuma uzturēšanu un atbalstu savai dzimtenei viņi uzskata par pilnīgi dabisku un godpilnu pienākumu. Viņi ir daļa no Amerikas latviešu labdarības organizācijas *Friends of the University of Latvia* (dibināta 2012. gadā), kas rūpējas par spožāku Latvijas izglītību. Līdz šim R. Zariņa piemiņas fonds ir ziedojis vairāk nekā 105 tūkstošus ASV dolāru vēstures atbalstam. LU fonds administrē visus ziedojumus.

EP vēlēšanās ārvalstīs darbosies iecirkņi Latvijas pārstāvju ievēlēšanai

Šogad Eiropas parlamenta (EP) vēlēšanās pirmo reizi Latvijas iecirkņi darbosies arī ārvalstīs. Bet

vissvarīgākais ir tas, ka vēlētāji arī paši varēs tos veidot, vajadzēs tikai 36 balsstiesīgo parakstus, kas jānosūta Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK). Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas notiks šogad 25. maijā, un tajās varēs piedalīties visi Latvijas pilsoņi neatkarīgi no to atrašanās vietas vēlēšanu dienā vai pastāvīgās dzīvesvietas. Latvija šajās vēlēšanās ir viens vēlēšanu apgabals, un mēs visi kopā ievēlēsim astoņus EP deputātus. Eiropas Latviešu apvienības (ELA) vicepriekšsede Elina Pinto teic, ka "šogad pirmo reizi mums ir iespēja veidot EP vēlēšanu iecirkņus arī ārvalstīs – izmantosim to, mudināsim savus draugus un paziņas diasporā piedalīties šajās vēlēšanās! Latvijai vajadzīgi zinīgi, prasmīgi pārstāvji ar stāju un Eiropas izpratni – un arī mūsu pieredze ārvalstīs ļaus tādus izvēlēties". Latvijas pilsonis, kuŗš pastāvīgi dzīvo kādā no Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīm, var izvēlēties, vai balsot par Latvijas EP deputāta kandidātiem vai tās valsts kandidātiem, kuŗā viņš dzīvo. Balsot par abiem – gan Latvijas, gan mītnes zemes kandidātiem – nevar. Kā informē CVK, ir izdarīti grozījumi Republikas pilsētu un novadu vēlēšanu komisiju un vēlēšanu iecirkņu komisiju likumā. Tas nozīmē, ka pirmo reizi ārpus Latvijas dzīvojošie pilsoņi varēs balsot ne tikai pa pastu, bet arī vēlēšanu iecirkņos. Svarīgi ir arī tas, ka iecirkņi vēstniecībās tiks izveidoti pēc Latvijas Ārlietu ministrijas ieskata, bet citās piemērotās vietās – pēc vismaz 36 vēlētāju priekšlikuma. Priekšlikumi par iecirkņu izveidošanu ārvalstīs iesniedzami no 25. janvāra līdz 11. martam Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK). Lēmumu par iecirkņu izveidošanu CVK pieņem ne vēlāk kā 70 dienas pirms vēlēšanām.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs darba vizītē ASV

No 4. līdz 7. februārim ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs darba vizītē apmeklēja ASV, lai piedalītos starptautiskās koalīcijas sanāksmē Vašingtonā.

Koalīcijā iesaistīto valstu ministri un organizāciju vadītāji apsprieda sasniegto progresu cīņā pret *ISIL* grupējumu Irakā un Sirijā. Tāpat tika pārrunāti koalīcijas mērķi un uzdevumi 2019. gadā un turpmāk, reaģējot uz izmaiņām *ISIL* grupējuma taktikā un struktūrā. Darba vizītes laikā ārlietu ministram bija paredzētas tikšanās arī ar ASV Kongresa Pārstāvju palātu un Senāta ārlietu komiteju vadību un piedalīšanās Vašingtonā pārstāvēto domnīcu organizētās diskusijās. Tikšanās uzmanību lokā bija jautājumi par Latvijas – ASV sadarbību drošības un aizsardzības jomā, transatlantisko attiecību nostiprināšanu.

"Latvija ir uzticama sabiedrotā..."

4. februārī darba vizītē Latvijā ieradās Vācijas aizsardzības ministre Urzula fon der Leiena (*Ursula von der Leyen*), lai tiktos ar aizsardzības ministru Arti Pabriku un Nacionālo bruņoto spēku vadību.

Tikšanās laikā amatpersonas pārrunāja valsts sadarbību aizsardzības jomā, kā arī reģionālās un starptautiskās drošības situāciju. Vācijas bruņotie spēki sniedz nozīmīgu ieguldījumu reģionālās drošības stiprināšanā, tostarp vadot NATO paplašinātās klātbūtnes Lietuvā kaujas grupu, atbalstot NATO patrolēšanas misiju gaisa telpā virs Baltijas jūras un piedaloties NATO 1. pastāvīgajā jūras pretmīnu grupā, kā arī NATO 1. pastāvīgajā Jūras spēku grupā.

Vācija nav aizmirsusi, kāda ir dzīve, 40 gadus dzīvojot pie PSRS austrumu robežas, un šādos brīžos ir svarīgi uzticami sabiedrotie, kuŗu lomā Vācija labi saprot, veicot savus pienākumus uz Eiropas Savienības (ES) un NATO austrumu robežas, notikušajā preses konferencē atzina Vācijas aizsardzības ministre Urzula fon der Leiena. "Latvija ir uzticama sabiedrotā aizsardzības jautājumos, un jūs varat būt droši, ka mēs arī tādi būsim. Par to, cik ļoti mēs varam paļauties uz Latviju, pārlicinājāmies Afganistānā, kad bija uzbrukums mūsu konsulatam, un tieši Latvijas spēki bija tie, kas glāba tā darbinieku dzīvības," stāstīja Leiena. Ministre arī uzsvēra, ka ar Latvijas aizsardzības ministru Arti Pabriku (AP) tika pārrunātas dažādas gan ar ES, gan ar NATO saistītas temas, tostarp kibernetiskā drošība, loģistikas ķēdes, mobilitātes jautājumi un citas temas. Savas uzrunas noslēgumā ministre pauca pateicību par doto iespēju piedalīties dažādās mācībās Latvijā bazētajiem Vācijas karavīriem, piebilstot, ka uz šīm mācībām ierodas arī tie karavīri, kas izvietoti Lietuvā.

Jura Juraša aizstāvībai rīko mītiņu

Saeima 31. janvārī pieņēma lēmumu izdot parlamentārieti Juri Jurašu (JKP) kriminālvajāšanai. Par Juraša izdošanu kriminālvajāšanai balsoja 73 deputāti, pret balsoja 17. Pats Jurašs balsoja par savu izdošanu, savukārt pārējie 15 JKP deputāti balsoja pret. Pret balsoja arī divi KPV LV deputāti – Artuss Kaimiņš un Aldis Blumbergs. Jurašs, sākot debātes par viņa izdošanu kriminālvajāšanai, aicināja kolēģas deputātus balsot tā, lai viņš varētu savu taisnību aizstāvēt tiesā, šādi aicinot Saeimas deputātus balsot par viņa izdošanu kriminālvajāšanai.

Pie Saeimas nama notika Jaunās konservatīvās partijas (JKP) rīkotā

Mītiņš pie Saeimas Jura Juraša aizstāvībai // Foto: LETA

akcija (nosaukta par tautas sapulci) "Par tiesisku valsti", iestājoties pret Ģenerālprokuratūras lūgumu izdot kriminālvajāšanai deputātu Juri Jurašu un prasot ģenerālprokurora atkāpšanos no amata.

Nākamajā dienā Jurašs paziņoja, ka vēl nenoliks parlamenta deputāta mandātu. Viņš skaidroja, ka patlaban nav zināms, vai prokuratūra nodos tiesai kriminālietu, kuŗā viņam tiek inkriminēta valsts noslēpuma izpaušana. Jurašs uzskata, ka prokuroram objektīvi jāizvērtē lietas materiāli un jānoņem viņa pieteiktie liecinieki – bijušie un esošie Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) darbinieki.

Saistībā ar bijušo KNAB darbinieku un nu Saeimas deputātu Jura Juraša kriminālietu par valsts noslēpuma izpaušanu uz prokuroru tiek izdarīts politisks spiediens, intervijā LTV raidījumā *Rīta Panorāma* norādīja ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers. Saistībā ar šo lietu un Juraša kā Saeimas deputāta izdošanu kriminālvajāšanai pašlaik spiediens ir diezgan jūtams un tas tiek izdarīts, lai ietekmētu prokuroru, norādīja ģenerālprokurors. Vienlaikus viņš norādīja to, ka šī lieta būtu politiski motivēta, kā to apgalvo Jaunās konservatīvās partijas pārstāvi. Viņš gan apstiprināja Juraša pausto, ka vēl nav zināms, vai prokuratūra nodos kriminālietu tiesai. "Prokuroram ir visas procesā paredzētās tiesības, arī tālāk virzot procesu, viņš var pats brīvi pieņemt lēmumu, kādu viņš uzskata par atbilstošu savai likuma izpratnei un pārlicēbībai. Ja kriminālvajāšanas gaitā viņš noskaidros apstākļus, ka apsūdzība nav apstiprinājusies, viņam ir ne vien tiesības, bet pienākums izbeigt kriminālprocesu. Ja apstiprināsies, ka uzskatāms par pierādāmu, tadā gadījumā pienākums lietu virzīt uz tiesu vai pieņemt citu lēmumu," sacīja Kalnmeiers.

No KPV LV partijas izslēdz Aldi Gobzemu

KPV LV valde nolēmusi izslēgt no partijas politiķi, Saeimas deputātu Aldi Gobzemu. Saskaņā ar KPV LV mājaslapā publicētajiem partijas statūtiem lēmums par izslēgšanu stājas spēkā vienu mēnesi pēc tā pieņemšanas. Šajā laikā biedrs partijas valdē var pārsūdzēt pieņemto lēmumu. Ar rosīnājumu izslēgt no partijas Gobzemu politiskā spēka valdē bija vērsies tā dibinātājs Artuss Kaimiņš un, pēc viņa teiktā, arī citi biedri. Balsojums bija slēgts. Neoficiāli izslēgšanu no partijas esot balsojis Kaimiņš, ekonomikas ministrs Ralfs Nemiro un Miks Vizbulis, savukārt pret esot bijis KPV LV Saeimas frakcijas vadītājs Atis Zakatistovs un Linda Liepiņa.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

Saskaņa izveido ēnu Ministru kabinetu

Deputāts Vjačeslavs Dombrovskis stāstīja, ka 31. janvārī var uzskatīt par dienu, kad izveidots *Saskaņas* alternatīvais "ēnu kabinets". Tas darīs darbus, ko nedarot jaunizveidotā Ministru prezidenta Krišjāņa Kariņa (*Jaunā Vienotība*) valdība. *Saskaņas* frakcijas deputāti izskatīšanai parlamentā iesniedza vairākus priekšlikumus, kas saistīti ar pirms vēlēšanām partiju sniegtajiem solījumiem, tostarp koalīcijas. "Ēnu kabineta" darbība tiks uzturēta tik ilgi, līdz *Saskaņa* kļūs par valdošo partiju, iekļūstot koalīcijā un veidojot Ministru kabinetu, skaidroja Dombrovskis.

Dombrovskis, kuŗš būs *Saskaņas* līderis gaidāmajās Eiroparlamenta vēlēšanās, solīja – ja *Saskaņai* būs dota iespēja veidot valdību un tobrīd Dombrovskis būs Eiroparlamenta deputāts, viņš uzņemsies šīs valdības vadīšanas pienākumus, kļūstot par Ministru prezidentu.

"Liekot roku uz sirds..."

Korupcijas novēršanas un apkārošanas birojs (KNAB) 30. janvārī veica kratīšanas Rīgas mēra Nila Ušakova (*Saskaņa*) darbavietā un dzīvesvietā – Rīgas domē un Mežaparkā, Bergenas ielā. Tā veikta pašvaldības SIA *Rīgas satiksme* iepirkumu lietā.

Nils Ušakovs atbild uz žurnālistu jautājumiem

Ušakovs noliedz, ka būtu pāstrādājis jebkādas ar likumu sodāmus pārkāpumus, līdz ar to no Rīgas domes vadības viņš neatkāpsies. "Liekot roku uz sirds, varu teikt, ka mana sirdsapziņa ir tīra," paziņoja Ušakovs.

Uz trim mēnešiem aizliedz retranslēt *Rossija RTR*

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) pieņēmusi lēmumu uz trīs mēnešiem aizliegt Latvijā retranslēt un izplatīt televīzijas programmu *Rossija RTR*. Padome pārkāpumus – naida runu un kaŗa kurināšanu – konstatējusi *Rossija RTR* raidījumos "Vakars ar Vladimiru

Solovjovu" un "60 minūtes". Piemēram, 2018. gada 22. maija raidījumā "Vakars ar Vladimiru Solovjovu" tā vadītājs nepārprotami un atkārtoti vērsis naidīgus izteikumus pret daļu Ukrainas valstij piederīgo, precīzāk, raidījuma vadītājs paziņojis, ka daļa ukraiņu, kas esot "bänderovieši", ir jāpakar un jānošauj. Turklāt raidījuma vadītājs Solovjovs daļu ukraiņu nodēvējis par neglābjamiem nacistiem, antisemītiem un bandītiem.

Saskaņa martā kongresā pārvēlēs partijas vadību

Partija *Saskaņa* martā pulcēsies kongresā, kuŗā tiks lemts arī par politiskā spēka vadību. Kongress plānots 30. martā. Tajā tiks pārrunāti arī jautājumi par gatavošanos Eiropas Parlamenta vēlēšanām un citām aktualitātēm, sacīja partijas valdes priekšsēža vietnieks Jānis Urbanovičs.

Nils Ušakovs un Jānis Urbanovičs // Foto: LETA

Viņš prognozēja, ka pašreizējais partijas priekšsēdis Nils Ušakovs kandidēs uz šo amatu arī uz nākamo termiņu un gūs *Saskaņas* biedru atbalstu. Kongresā tiks lemts arī par pārējām partijas amatpersonām.

Latvijas kultūras vakars Maskavā

27. janvārī Maskavas Caricinas pils mūzejā tika rīkots Latvijas kultūras vakars, kuŗā godināja Raini un Aspaziju. Atklājot sarīkojumu, vēstnieks Māris Riekstiņš uzsvēra, ka jau vairāk nekā simtgadi Rainis un Aspazija ir kalpojuši par Latvijas simboliem. To literārie, kā arī sabiedriskie un politiskie darbi ir kļuvuši par Latvijas neatkarības, kultūras, cilvēktiesību un dzīves vērtību atspoguļojumu, kas likuši pamatus mūsdienai Latvijā. Krievu mākslinieka Dmitrija Minčenko režisētājam teatrālā uzvedumā tika stāstīts par Raini un Aspazijas dzīves gājumu, darbiem un nozīmi Latvijas kultūrā. Vakarā kopumā apmeklēja vairāk nekā 120 lūgto viesu, kuŗu vidū bija pazīstami Latvijas

un Krievijas aktieri, teātrū, mūzeju un galeriju direktori, Maskavā rezidējošo diplomātisko misiju pārstāvji un Krievijas žurnālisti. Savukārt *culture.rf* tiešraidē to vēroja ap 200 000 skatītāju.

Uzvedumā piedalījās Andris Vītols, Dailes teātra direktors, latviešu izcelsmes aktieri Alla Ivančova (Teātris uz Mazās Bronnās)

un Vitālijs Šannikovs (teātris Praktika), kā arī Maskavas konservatorijas pianiste Jeļizaveta Terentjeva un Latvijas diasporas koris "Tālava".

Latvijas Kultūras kanona konkurss 2018 – 2019

25. janvārī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā (LNB) norisinājās Latvijas Kultūras akadēmijas (LKA) organizētā konkursa skolu jaunatnei "Latvijas Kultūras kanons manā skolas somā" fināls.

20 komandas konkursa pirmajā kārtā izcīnīja iespēju piedalīties konkursa radošajā seminārā un konkursa finālā. Konkursā pirmo vietu, LNB galveno balvu un Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades biroja specbalvu ieguva Ernsta Glikas Alūksnes Valsts ģimnazija. Specbalvas no LNB, Kultūras ministrijas un *Brain Games* ieguva Ogres tehnikums, specbalvu no Latvijas Nacionālā kultūras centra – Tilžas vidusskola, specbalvu no UNESCO – Privātā vidusskola Ādažu Brīvā Valdorfa skola, kā arī specbalvu no Valsts izglītības satura centra – Brocēnu vidusskola.

Latvijas filma Ēģiptes nacionālās televīzijas kanālā

Sadarbībā ar Ēģiptes Nacionālo mediju pārvaldi Ēģiptes nacionālajā televīzijā tika demonstrēta Latvijas filma "Baiga vasara" 4. februārī par godu Latvijas Simtgadei Ēģiptes kanālā "2" ("Channel Two"). Šī ir ceturrtā Latvijas filma, kas tiek demonstrēta Ēģiptes nacionālās televīzijas kanālos. Pirmā filma bija "Sapņu komanda 1935", kas tika pārraidīta 2017. gada 18. novembrī, tai vēlāk sekoja "Ezera sonāte" 2017. gada decembrī un "Skurstenis" 2018. gada decembrī. To demonstrēšana Ēģiptes nacionālajā televīzijā ir viena no Latvijas Ārlietu ministrijas koordinētajām Publiskās diplomātijas programmas norisēm Latvijas valsts Simtgades ietvaros

Atrasta Ulda Brauna filmas "235 000 000" gaŗā oriģinālversija

Unikāls atradums nonācis Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva rīcībā – tā ir kinorežisora Ulda Brauna vērienīgās dokumentālās filmas "235 000 000" gaŗākā oriģinālversija. Līdz šim tā glabājās Brauna mājās Kuldīgas pusē, bet režisora atraitne Dainu-vīte Brauna tagad to uzticējusi glabāšanā valstij. Ulda Brauna 1967. gadā uzņemtās filmas nosaukums atsaucas uz toreizējo iedzīvotāju skaitu Padomju Savienībā, un to uzskata par vērienīgāko dokumentālo filmu Latvijas kino vēsturē.

Dāvis Šimanis sācis darbu pie filmas par Pēteri Mālderu

Plāviņās un Rīgā uzsāka režisora Dāvja Šimaņa jaunās spēlfilmas "Gads pirms kaŗa" uzņemšana, kuŗas centrā ir viens no pagājušā gadsimta noslēpumainākajiem latviešiem Pēteris Mālderis, informē studijas *Lokomotive* pārstāve Daniela Zacmane.

Vēsturiskais trilleris "Gads pirms kaŗa" scēnārija pamatā izmantoti 1913. gada vēsturiskie notikumi

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

VĀCIJA. Eiropas Parlamenta (EP) vēlēšanas notiks 25. maijā. Šajās EP vēlēšanās ārvalstīs dzīvojošajiem Latvijas vēlētajiem būs iespēja balsot ne tikai pa pastu, bet arī vēlēšanu iecirknī klātienē. Vēlēšanu iecirknis Vācijā būs vēstniecībā Berlinē. Atšķirībā no Saeimas vēlēšanām, Latvijas Goda konsulātu telpas centralizēti un automatiski vēlēšanām netiks piedāvātas. Pavisam noteikti nebūs iespējams balsot uz vietas Ministerē un Bērzinē – Saeimas vēlēšanās šis bija izņēmums, īpaši vienojoties ar Vācijas Ārlietu ministriju, informē Latvijas vēstniecība Vācijā.

KANADA. 27. janvārī vēstnieks Kārlis Eichenbaums ar dzīvesbiedri Ināru Eichenbaumu piedalījās Starptautiskās holokausta upuru piemiņas dienas sarīkojumā Otavā.

Sarīkojumā ar īpašu lekciju par holokaustu un kā atbildēt uz naidu, nepazaudēt cilvēcību, uzstājās Elija Rubenšteins (*Eli Rubenstein*), organizācijas *March of the Living Canada* nacionālais direktors. Kanadas Bibliotēkas un arhīvi (*Library and Archives Canada*) piedāvāja iepazīties ar pēdējā laika nozīmīgo vēsturisko ieguvumu – retu grāmatu par holokaustu un tā saitēm ar Kanadu. Ar mūzikālu priekšnesumu uzstājās vijolniece Ralica Čolakova (*Ralitsa Tcholakova*).

SPĀNIJA. 29. janvārī vēstniece Argita Daudze vēstniecības Spānijā telpās svinīgā ceremonijā Latvijas valsts prezidenta Raimonda Vējoņa uzdevumā pasniegta Trīs zvaigžņu ordeni bijušajam Spānijas vēstniekam Latvijā V. E. Pedro Migelam Himenesam-Načeram par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas un Spānijas divpusējo attiecību sekmēšanā un stiprināšanā. Svinīgajā ceremonijā piedalījās Pedro Migela Himenesam-Načera tuvākie darba kolēģas un augstas Spānijas militārpersonas. Vēstnieka kungs, saņemot ordeni, pateicās Latvijas valstij par viņam izrādīto cieņu, kā arī īpaši izcēla, ka Latvija viņam vienmēr paliks atmiņā.

TURCIJA. 25. janvārī, atzīmējot Latvijas Republikas starptautiskās atzīšanas *de iure* gadadienu, notika profesora Dr. Ērika Jēkabsona grāmatas "Latvija un Turcija: aizmirstās attiecības 1918. – 1940. (teksts latviešu, angļu un turku valodā (tulkoja Kristīne Serai))" prezentācija. Atklājot prezentāciju, Ankaras universitātes profesore Dr. Neši Ozdena uzsvēra, ka šāds projekts, sadarbojoties Latvijas – Turcijas vēsturniekiem, arhīviem un diplomātiem, ir ticis realizēts pirmo reizi. Latvijas vēstnieks Turcijā Pēteris Kārlis Elferts atzīmēja, ka projekts par grāmatas izdošanu aizsākās jau pirms diviem gadiem, un grāmatas publicēšana ir Simtgades dāvana gan Latvijai, gan Turcijai.

ČEHIJA. 28. janvārī Latvijas vēstniece Gunta Pastore apmeklēja Brno pilsētu, lai piedalītos Masarika universitātes simtgades svinību atklāšanas ceremonijā. "Masarika universitātei ir būtiska loma neatkarīgās Čehoslovākijas valsts vēsturē", savā uzrunā uzsvēra universitātes rektors Mikkulāšs Beks, atzīmējot, ka, par spīti dažādiem pavērsieniem un spiedienam, universitāte vienmēr ir spējusi saglabāt savas akadēmiskās dzīves brīvību.

JORDĀNIJA. 29. janvārī vēstniece Iveta Šulca tikās ar Ammānas Tirdzniecības kameras priekšsēdi Halilu Taufiku (*Khalil El Haj Tawfiq*) un uzņēmējiem. Viņa informēja par Latvijas uzņēmējdarbības vidi, investīciju atbalsta politiku un atbildēja uz jautājumiem par Latvijas ekonomikas sektoru eksporta potenciālu, transporta pārvadājumiem un tūristu apmaiņas veicināšanu. Ammānas kamera, kuŗa ir lielākā Jordānijas tirdzniecības kamera, apvieno 50 000 biedrus.

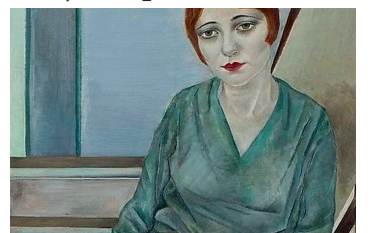
Eiropā – no politiskām kolizijām līdz pat romantisku attiecību likločiem. Par filmas galvenā varoņa prototipu ņemts leģendārais latviešu anarchists Pēteris Mālderis, saukts arī par *Peter the Painter*, kuŗa mitiskajā personībā savijušās 20. gadsimta radikālākās pretrunas.

Pirmizrādi piedzīvo Simtgades filma

"Ko lielie nevar, mazie VAU!" – par to pārliecinājās ikviens, kuŗš 30. janvāra vakarā apmeklēja režisora Edmunda Jansona animācijas filmas "Jēkabs, Mīmī un runājošie suņi" pirmizrādi kinoteātrī *Splendid Palace*.

Šī ir otrā animācijas filma Nacionālā Kino centra programmā "Latvijas filmas Latvijas Simtgadei" un no 1. februāra skatāma kinoteātros visā Latvijā.

Smilģa mūzejā Aleksandras Beļcovas portretu izstāde

Latvijas Kultūras akadēmijas Eduarda Smilģa Teātra mūzejā no 2. februāra skatāma izstāde "Laikabiedri. Skatuves mākslinieki Aleksandras Beļcovas portretos".

Baletdejojāji un operdziedātāji, aktieri un režisori – radoši cilvēki vienmēr bijuši apkārt Aleksandrai Beļcovai (1892-1981). Māksliniece visas savas radošās biografijas garumā aktīvi strādāja portreta žanrā, un ar katru modeli viņu parasti saistīja draudzīgas attiecības.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

VIEDOKLIS

ILGVARS VEIGNERS

Nacionālās enciklopēdijas drukātais sējums **LATVIJA** ir ļoti gaišs un vērtīgs izdevums, kuŗa autoriem un redaktoriem ar Valteru Ščerbinski priekšgalā nācies saņemt daudzus cildinošus izteikumus. Taču laikā, kad Saeimas 115 vēlēšanu iecirkņi bija izvietoti 44 ārvalstīs, publiski izskanējis sauklis "Latvija ir visur, kur atrodas latvieši", un diasporas ietekme uz norisēm Latvijā var būt lielāka nekā jebkad, ir svarīgi noskaidrot, ko lasītājs īsti var uzzināt par **emigrācijas vēsturisko attīstību un diasporas pašreizējo stāvokli**. Diemžēl informācija par to, no vienas puses, ir visai skopa, no otras puses, nav savākta vienotā vēstījumā, jo atrodas vismaz 38 rakstos. To vidū relatīvi plašākais ir A. Lulles raksts **Latvieši ārzemēs** (519. lpp.), ar kuŗu konkurē A. Plakana **Latviešu trimda pēc Otrā pasaules kara** (129. lpp.); šķirklis **Latviešu teātris ārzemēs** ietverts I. Strukas rakstā **Teātris** (282. lpp.) un šķirklis **Dziesmu svētki svešumā** – V. Muktupāvela rakstā **Vispārējie latviešu dziesmu un deju svētki** (317. lpp.). Emigrācijas norises skarošas rindkopas vai teikumus satur arī šādi raksti:

- **Latgaliešu rakstu valoda** (A. Andronovs, L. Leikuma, 31. lpp.)
- **Pirmais pasaules karš** (J. Šiliņš, 99. lpp.)
- **Vācu okupācija** (E. Evarts, 119. lpp.)
- **Padomju otrreizējā okupācija** (D. Bleiere, 124. lpp.)
- **Literatūra** (P. Daija, B. Kalnačs, E. Eglāja-Kristsons, 223. lpp.)
- **Populārā mūzika** (D. Mazvērsīte, 260. lpp.)
- **Zinātne un zinātnes politika** (J. Kļaviņš, 357. lpp.)
- **Datorzinātne** (A. Brauns, 365. lpp.)
- **Filozofija** (A. Priedīte-Kleinhofa, 370. lpp.)
- **Folkloristika** (D. Bula, 375. lpp.)
- **Literatūrzinātne** (P. Daija, B. Kalnačs, 394. lpp.)
- **Mūzikoloģija** (J. Torgāns, 404. lpp.)
- **Politoloģija** (I. Ījabs, 410. lpp.)
- **Psiholoģija** (I. Austers, 412. lpp.)
- **Sociālā antropoloģija** (A. Lūse, 416. lpp.)
- **Teātra zinātne** (E. Tišheizere, 420. lpp.)
- **Teoloģija** (D. Balode, 421. lpp.)
- **Tiesību zinātne** (K. Torgāns, 423. lpp.)
- **Vēstures zinātne** (D. Bleiere, 426. lpp.)
- **Valsts prezidenta institūcija** (J. Pleps, 450. lpp.)
- **Drukātā prese** (A. Dimants, A. Rožukalne, 657. lpp.)
- **Radio** (A. Dimants, A. Rožukalne, 662. lpp.)
- **Grāmatniecība** (V. Zanders, 672. lpp.)
- **Grāmatu māksla** (V. Villerušs, 677. lpp.)
- **Evanģēliski luteriskā baznīca** (D. Balode, 687. lpp.)

- **Romas katoļu baznīca** (A. Priede, 690. lpp.)
- **Pareizticīgā baznīca** (N. Pazuhina, 694. lpp.)
- **Baptistu baznīca** (O. Jermolajevs, 697. lpp.)
- **Jūdaisms** (I. Ļenskis, 703. lpp.)
- **Dievturība** (G. Ozoliņš, 711. lpp.)
- **Bībeles tulkojumi** ... (N. Andrejevs, V. Tēraudkalns, 722. lpp.)
- **Basketbols** (U. Grāvītis, 731. lpp.)
- **Hokejs** (M. Pagodkins, 741. lpp.)
- **Lielākie panākumi sportā** (A. Gulbe, 760. lpp.)

Paturot vērā izdevuma ierobežotā apjoma nosacītās izklāsta iespējas un neapšaubot autoru kompetenci, tomēr jāatzīst, ka rakstu saturā iztrūkst daudz būtisku lietišķu, it īpaši attiecībā uz **Krievijā nonākušajiem latviešiem**. Tādā kārtā uz jau minēto rakstu **Latvieši ārzemēs** attiecināmi sekojoši **papildinājumi**:

(1) Pie cara imperijas plašumos nonākušajiem latviešu senčiem pieder ~20 tūkstošu (tk) livoniešu,

Maskavā. Tādā kārtā Pirmā pasaules kara priekšvakarā ārpus savas etniskās teritorijas mājāja **215-225 tk** latviešu (lauksaimnieku īpašumā atradās ~15 tk ģimeņu saimniecību).

(4) Pirmais pasaules karš (1914. – 1918.) izraisīja vislielāko migrāciju latviešu tautas vēsturē, jo vācu armijas uzbrukuma dēļ no Latvijas uz austrumiem tika evakuētas rūpnīcas līdz ar visiem strādniekiem un viņu ģimeņu locekļiem, kā arī daudzi bēgļi; ārpus Latvijas teritorijas nonāca arī daļa cara armijas iesaukto kaŗavīru – kopumā ~850 tk cilvēku (trešdaļa no Latvijas iedzīvotājiem).

(5) **Latviešu bēgļu apgādes centrālkomiteju** (LBĀ-CK) 1915. g. Pēterpilī dibināja bēgļu pārstāvju kongress, un tā darbojās līdz 1918. g. kā nozīmīgākā savlaika organizācija ar daudzām teritoriālām nodaļām, cenšoties apzināt un aprūpēt visus ārpus Latvijas nonākušos latviešus (apzinot 550 apmetnes), bet latviešu inteliģences pārstāvji tajā guva pieredzi plašam valstiskam darbam. Galvenokārt Pēterpilī darbojās Valkā dibinātā **Latviešu Pagaidu Nacionālā padome** (1917. – 1918.), kuŗai

DIASPORU RAUGOT

vārmācīgo kolchozu ieviešanu un reliģiju apkaŗošanu (20. gadu otrajā pusē un 30. gadu sākumā, kad sagrāva zemnieku kopienas), bet kulminēja maniākālā "nodevīgo nāciju" iznīcināšanas kampaņā (1937. – 38.), kad represēja ~70 tk, tai skaitā fiziski iznīcināja ~25 tk latviešu (represēto vidū bija gan vienkārši darbarūķi, gan arī padomju varai pilnīgi lojāli augsta ranga funkcionāri).

(8) Pēckaŗu Padomju Savienībā (1945. – 90.) latviešu uzturēšanos ārpus Latvijas noteica vairāki faktori, tai skaitā izglītības iespējas Maskavas un Ļeņingradas augstskolās, dienests armijas garnizonos, darbs "neskarto zemju" apgūšanā un komūnisma "trīcien-celtnēs". Taču lielākās un traģiskākās bija masveida izsūtīšanas 1941. g. (no ~20 tk izsūtīto bojā gāja aptuveni puse) un 1949. g. (no ~44 tk izsūtījumā mira ~5 tk).

Uz rakstu **Latviešu trimda pēc Otrā pasaules kara** attiecināmi šādi **papildinājumi**:

(9) Rietumvācijā pēc Otrā pasaules kara nonākušo latviešu vidū atradās ~25 tk aktīvā dienesta kaŗavīru (bijušo leģionāru), kuŗu 1945. g. dibinātā veterānu orga-

sākot ar 70. gadiem starptautisko politisko centienu smagumcentrs pārvietojās uz PBLA.

(11) Emigrācijā organizētie **dziesmu svētki** (Austrālijā dēvēti par Kultūras dienām) kopš pirmsākumiem izvērtās par plašu daudznozaru sarīkojumu, kuŗā līdz ar koŗu kopkoncertu ietilpst arī eku-menisks dievkalpojums, tautasdeju lieluzvedums, simfoniskās un garīgās mūzikas koncerti, teātra izrādes, mākslas, daiļamatniecības un grāmatu izstādes, rakstnieku cēliens, sporta sacensības, profesionālo un sabiedrisko organizāciju kongresi.

(12) Trimdas kopības ekonomisko pamatu veido augsti izglītoti un labi atalgoti speciālistu slānis, pārsvarā no inženier tehnisko un humanitāro zinātņu aprindām, kuŗu ienākumi ir pietiekami etniskās izglītības un kultūras sarīkojumu finansēšanai; pēdējās desmitgadēs arvien vairāk liela apjoma testamentāros novēlējumu saņēmu arī Latvijas augstskolas un sabiedriskie fondi.

(13) Trimdas organizāciju vadībā ilgus gadus nesavtīgi darbojušies daudzi darbinieki; izcilāko skaitā minami diplomāti Kārlis Zariņš un Alfrēds Bilmanis, katoļu bīskaps Jāzeps Rancāns, luterāņu archibīskapi Teodors Grinbergs un Arnolds Lūsis, DV vadītājs Vilis Janūms, PBLA vadītāji Pēteris Lejiņš, Ilgvars Spilners un Gunārs Meierovics.

Saistība ar rakstiem **Vēstures zinātne un Grāmatniecība** ir **papildinājumam**:

(14) Trimdas vēsturnieku neformālā kopa J. Šleiera apgādā Stokholmā izdeva no 17 sējumiem sastāvošu Latvijas vēstures grāmatu sēriju, tai skaitā:

Latvijas vēsture 1290. – 1560. (1997., autors I. Šterns),
Latvijas vēsture 1560. – 1600. (1964., E. Dunsdorfs, A. Speke),
Latvijas vēsture 1600. – 1710. (1962., E. Dunsdorfs),
Latvijas vēsture 1710. – 1800. (1973., E. Dunsdorfs, A. Johansons),
Latvijas vēsture 1800. – 1914. (1958., A. Švābe),

Latvijas vēsture 1914. – 1920. (1967., E. Andersons),

Latvijas vēsture 1914. – 1920. Valsts tapšana un suverēnā valsts (1976., A. Šilde),

Latvijas vēsture 1914. – 1920. Ārpolitika (1982. – 84., 2 sēj., E. Andersons),

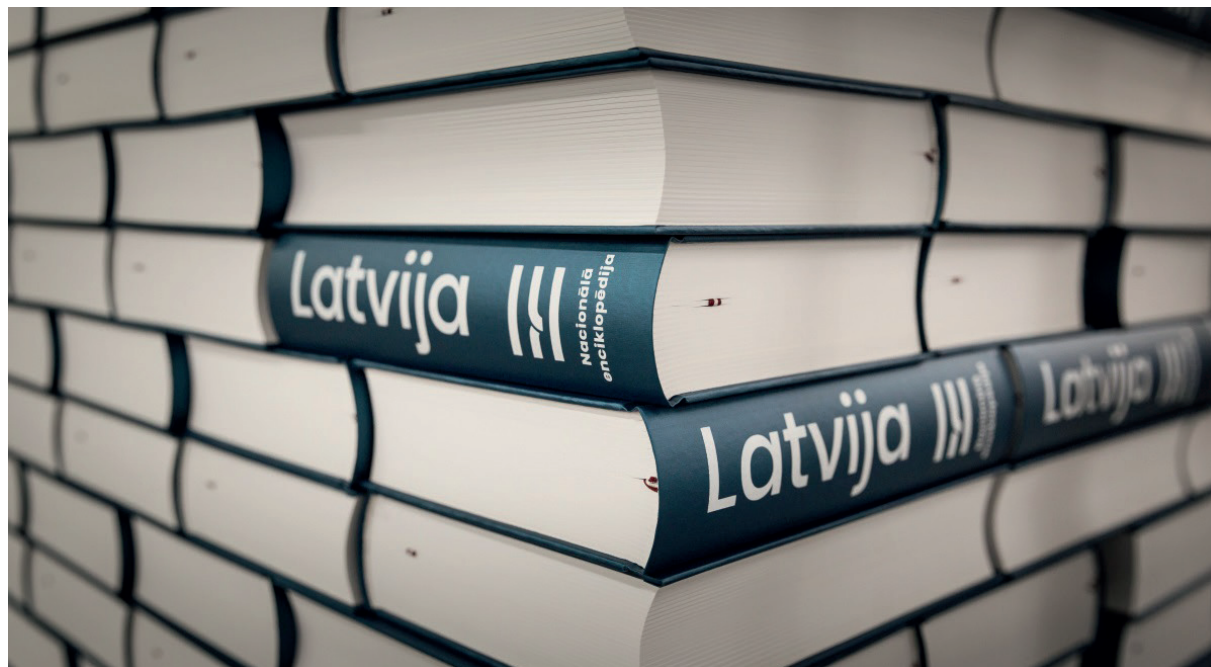
Latvijas saimniecības vēsture 1914 – 1945 (1968., E. Aizsilnieks),
Latvijas kultūras vēsture 1710. – 1800. (1975., A. Johansons),

Latvijas māksla 1800. – 1914. (1979. – 80., 2 sēj., J. Siliņš),

Latvijas māksla 1915 – 1940 (1988. – 93., 3 sēj., J. Siliņš),

Latvijas sporta vēsture 1918. – 1944. (1970., V. Čika, G. Gubiņš).

Ja sējumā **LATVIJA** tiktu uzrādītas agrākās nozīmīgākās publikācijas, attiecībā uz emigrācijas norisēm, būtu jāmin vismaz Kārlis Šķilters – Latkoloniju vēsture (1928.), Margērs Skujenijs – Latvieši svešumā un citas tautas Latvijā (1930.), Vilberts Krasnais – Latviešu kolonijas (1938.)

kuŗi aizvesti gūstā Livonijas kara (1558. – 1583.) un Ziemeļu kara (1701. – 1710.) norisēs.

(2) Pirmās latviešu kopienas (ciemati) veidojās 19. gs. sākumā un vidusdaļā, kad vienkopus tika nometināti uz Sibīriju izsūtītie luterīcīgie likumpārkāpēji (lai valsts vara spētu nodrošināt viņiem pienācīgo konfesijālo aprūpi). Ļaužu konfesijālo piederība luteriešiem, katoļiem, baptīstiem (pretstatā Krievijā valdošajai pareizticībai) bija vienojošs faktors arī daudzās vēlākās norisēs (latvisko kopienu izveidē).

(3) Plašāko pārceļotāju slāni veidoja zemnieki, kuŗi pēc dzimtbūšanas atceļšanas varēja iepirkt zemi Krievijā daudz lētāk nekā Baltijas guberņās (bet Sibīrijā – saņemt pilnīgi par brīvu). Etniski organizētu latviešu pilsētnieku kopienu veidošanas veicināja centieni pēc izglītības un labākām darba iespējām, it īpaši Sanktpēterburgā (tolaik dēvētu par Pēterpili) un

(līdz ar Rīgā pastāvējušo Demokrātisko bloku) bija izšķiroša loma neatkarīgās Latvijas proklamēšanā (1918.).

(6) Pasaules kara un Krievijas pilsoņkara (1918. – 20.) norises izraisīja latviešu vidū milzīgus dzīvā spēka zaudējumus; apjoms precīzi nav nosakāms; cik zināms, Latvijā atgriezās ne vairāk kā puse no aizbraukušajiem.

(7) Padomju Krievijā, resp., PSRS organizēta latviešu etniskā kopība pastāvēja 20 gadus (1918. – 37.); uz tās apjomu norāda 1926. g. tautskaites dati (**151 tk** latviešu), taču kompartijas biedru statistika liecina, ka īstenais latviešu skaits tolaik bijis lielāks (~220 tk). Visas etniskās norises no Maskavas vadīja **Latviešu nacionālo lietu komisariāts** (1918. – 24.) un **kultūrizglītības biedrība "Prometejs"** (1923. – 37.), kad tika uzturētas skolas, izdoti laikraksti, žurnāli, daudzas grāmatas. Lielākās padomju varas represijas saistās ar

nizācija **Daugavas Vanagi** – DV (**8 tk** biedru) ilgus gadus pēc "lielās izklišanas" bija emigrācijas etniskās kopības drošākais balsts it visās mītnes zemēs, turklāt **4 tk** latviešu dienēja 1946. g. Rietumvācijā dibinātajās amerikāņu un britu armijas palīgvienībās **Baltic Guard (BG)** un **Military Service Organization (MSO)**, kuŗas tā dēvētā "aukstā kara" apstākļos tika uzlūkotas kā pamats atjaunojamai Latvijas armijai dalībai iespējamā atbrīvošanas kara pret PSRS.

(10) Trimdas politiskais virsuzdevums bija pretošanās Padomju Savienībā iemiesotajam agresīvajam komūnismam un Latvijas neatkarības atjaunošana, meklējot tai atbalstu ietekmīgākajās Rietumpasaules aprindās; šim nolūkam 1951. g. dibināta **Komiteja Latvijas brīvībai**, kas ar citām līdzīgām komitejām no 8 Austrumeiropas zemēm sadarbojās Apspiesto Eiropas tautu asamblejā (**Assembly of Captive European Nations – ACEN**);

Par Diasporas likumu, pārmaiņām Latvijas medicīnā un savā dzīvē

LĀZA valdes priekšsēdis, Dr. Uģis Gruntmanis intervijā Mārai Libekai (LA)

Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) priekšsēdis, Teksasas universitātes profesors endokrinologs Uģis Gruntmanis nesen kā viesprofesors strādāja Rīgas Stradiņa universitātē, lai pēc tam dotos lasīt lekcijas Havaju universitātē, bet vēlāk lidotu uz Japānu, kur plānota tikšanās ar ārstiem, kuri pie viņa ir mācījušies. Viņš neslēpj, ka no sirds vēloties atgriezties Latvijā.

Ja jums būtu piedāvāts kļūt par veselības ministru Latvijā, jūs to uzņemtos?

Nevajadzētu domāt, ka amats pats par sevi dod kādas būtiskas iespējas kaut ko mainīt, ja nav skaidras un precīzas runātas politiskā atbalsta garantijas. Cilvēkiem, kuri piekrit ieņemt augstus amatus, ir jābūt skaidram redzējumam, ko viņi vēlas paveikt, un jāpārliecinās, vai viņu iecerēto plānu atbalstīs tie, kas viņu vēlas iecelt amatā. Amats, pats par sevi, tāds, kurā tu esi "ielikts", bet īstenībā nespēj veikt būtiskus uzlabojumus, mani nekad nav interesējis.

Esmu dažreiz pārsteigts, ka cilvēks, pieņemot amatu, vai tas būtu slimnīcas vadītāja, vai ministra, vai kāds cits ļoti svarīgs amats, pirms tam nevienojas ar politiķiem, kas tad īsti viņam būs jāpaveic.

Bet, ja rastos situācija, ka politiķiem pēc 28 gadu pauzes tomēr būtu vienota vīzija par to, kas valstī jāizdara veselības aprūpes jomā, un ja tā sakristu ar manu redzējumu, tad gan ļoti labprāt uzņemtos šo politisko amatu. Esmu pārliecināts, ka varētu paveikt daudz, jo izprotu Latvijas problēmas Eiropas Savienības un pasaules veselības aprūpi kontekstā.

Vai plānojat nākotnē iestāties kādā partijā?

Esmu vairākkārt aicināts iestāties vienā vai otrā partijā, bet vienmēr esmu teicis – nē. Esmu atbalstījis visas reformu partijas un paudis savu viedokli, kas būtu jāmaina veselības aprūpē. Man ir ļoti svarīgi arī tas, kas notiek augstākajā izglītībā un zinātnē, jo bez tām valsts progress nav ne iedomājams, ne iespējams.

Jūs esat izteicies, ka šogad medicīnai papildus piešķirtie 200 miljoni eiro no Latvijas valsts budžeta esot tērēti bez izpratnes, nesaprotot, kas ir kritiski svarīgi. Ko jūs ar to domājat?

Vispirms jau to, ka vajadzētu finansiāli atbalstīt veselības aprūpes "mugurkaula" iestādes – trīs universitātes slimnīcas, reģionālās slimnīcas, kā arī Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu, jo ir beidzot jāpanāk, lai ārsti strādātu tikai vienu pilnu darba laiku, nevis vēl citās darba vietās. Igaunijā šis jautājums jau sen ir atrisināts – Tartu universitātes slimnīcas mediķiem nav vajadzības skraidīt uz citām ārstniecības iestādēm, lai piestrādātu.

Tad, kad ir panākts, ka ārsts strādā un māca topošos ārstus vienā ārstniecības iestādē, ir svarīgi ieviest kvalitātes un kvantitātes kritērijus, lai zinātu, cik pacientu ir apskatīti, izmeklēti, izoperēti...

Uģis Gruntmanis: "Ja paskatāmies, cik daudz no valsts budžeta veselības aprūpei piešķir, piemēram, Ungārija un Polija – valstis ar Latvijai identisku IKP (iekšzemes kopprodukta) uz vienu iedzīvotāju, skaidri redzams, ka tur veselības aprūpe ir daudz būtiskāka, nekā tā bijusi jebkad pēdējos 28 gados Latvijas Saeimai un valdībai. Šīs valstis veselības aprūpei piešķir 4,5 – 5%, kamēr mēs gadiem ilgi nespējam nodrošināt sasniegt 4% no IKP. Igaunijas kopējais tēriņš veselības aprūpē ir nedaudz virs sešiem procentiem, salīdzinot ar Anglijas 8,5% no IKP. Lai mēs tiktu līdz Igaunijas līmenim, valsts fināncējuma daļā ir nepieciešami vismaz 500 miljoni eiro."

Nepieciešamas arī pacientu aptaujas, lai objektīvi varētu noskaidrot, kuriem kolēģam jāklūst profesionālākiem un kuri ir tie, no kuriem mums visiem vajadzētu mācīties. Pašreizējā sistēma, kad notiek subjektīvas darbinieku pieņemšanas un atļaišanas, degradē ticību godīgākai veselības aprūpes pārvaldībai.

E-veselība Latvijā, ar kuru esmu iepazinies, ir nefunkcionāla, jo vienas slimnīcas mediķi nevar redzēt, kā pacients ārstēts otrā vai trešā slimnīcā. Tas būtiski pasliktina aprūpi un to sadārdzina, jo tiek darītas lietas, kas jau citur izdarītas.

Valstī beidzot tiek ieviesta sirds un asinsvadu slimību profilakses programma, taču, iekļaujot tajā sievietes no 40 gadiem, nevis no 50 gadiem, kā to rekomendē Eiropas kardiologu asociācija, rodas sadārdzinājums un netiks iegūti plānotie rezultāti. Izsviežam naudu, kur tas nebūtu jādara, un citām būtiskām lietām tās nepietiek.

Informācijas tehnoloģiju laukumā būtu strauji jāievieš tā sauktās e-konsultācijas, lai ģimenes ārsts vai jebkurš cits speciālists varētu elektroniskajā vidē uzdot jautājumus bez pacienta klātbūtnes citam ziņošanai speciālistam un tādejādi pārliecinātos, ka visi diagnostiskie testi ir veikti pareizi, pirms cilvēks tiek vizītē pie šī grūti pieejamā konsultanta. E-konsultācijām vajadzētu būt apmaksātām, un tās būtiski samazinātu pacientu rindas.

Nekad neesmu slēpis, ka esmu par privātajām ārstniecības iestādēm, bet nav pieņemami tas, ka ārsts no universitātes slimnīcas skrien "izstrādāt" valsts kvotas savā specialitātē uz privāto ārstniecības iestādi, lai varētu iztikt un uzturēt ģimeni, jo šādā situācijā ir neiespējama normāla darba organizācija lielajās valsts ārstniecības iestādēs.

Kaut gan Finanču ministrija ziņo, ka valsts budžetā ir 517 miljoni eiro liels pārpalikums, nekas gan neliecina, ka politiķi pildīs savus solījumus un, sākot no janvāra, turpinās palielināt mediķu algas par 20 procentiem.

Ja paskatāmies, cik daudz no valsts budžeta veselības aprūpei piešķir, piemēram, Ungārija un Polija – valstis ar Latvijai identisku IKP (iekšzemes kopprodukta) uz vienu iedzīvotāju, skaidri redzams, ka tur veselības aprūpe ir daudz būtiskāka, nekā tā bijusi jebkad pēdējos 28 gados Latvijas Saeimai un valdībai. Šīs valstis veselības aprūpei piešķir 4,5 – 5%, kamēr mēs gadiem ilgi nespējam nodrošināt sasniegt 4% no IKP. Igaunijas kopējais tēriņš veselības aprūpē ir nedaudz virs sešiem procentiem, salīdzinot ar Anglijas 8,5% no IKP. Lai mēs tiktu līdz Igaunijas līmenim, valsts fināncējuma daļā ir nepieciešami vismaz 500 miljoni eiro.

Amerika ir spilgts piemērs tam, ka, piešķirot arvien vairāk naudas medicīnai, problēmas pašas par

sevi neatrisinās, jo ir jābūt skaidri noteiktiem, caurspīdīgiem kvalitātes, kvantitātes un diagnostikas/ārstniecības cenu aprēķiniem.

Diemžēl Latvijā nav izstrādāti pamatprincipi, kā vērtēt un uzlabot medicīnas kvalitāti. Es lieku lielas cerības uz Latvijas Ārstu biedrību, kurā kopā ar profesionālajām asociācijām varētu ieviest būtiskas izmaiņas un uzlabojumus un kurai ir jauna vadītāja – Dr. Ilze Aizsilniece.

Lai uzlabotu asociāciju, kliniku, universitāšu pārvaldi, būtu jāsamazina termiņš, cik ilgi viens cilvēks drīkst vadīt asociāciju, kliniku, medicīnas centru un nodaļu. Mums ir jāiet slavenās Meijo klinikas (ASV) ceļš, kur ir skaidri zināms, ka vadītājs amatā var atrasties vienu termiņu jeb piecus gadus. Ja pa šiem pieciem darba gadiem cilvēkam ir augsts kolēģu novērtējums, tad tiek dota iespēja strādāt vēl vienu termiņu, bet ne ilgāk. Ir skaidrs, ka desmit gadi vienā amatā ir maksimums, jo pēc tam samazinās vadītāja, pat izcila vadītāja, spējas ieviest jauninājumus. Latvijā daudzām profesionālajām mediķu asociācijām, klīnikām un medicīnas centriem kopš neatkarības sākuma ir vieni un tie paši vadītāji, un tas būtiski bremzē attīstību. Notiek varas centralizācija, jaunie kolēģas brauc projām no valsts, jo jūt, ka nespēj būtiski ietekmēt procesus.

Kādi tad ir topošie ārsti, ar kuriem tiek runāts, lasot lekcijas?

Es redzu nesabojātu entuziasmu un vēlēšanos gribu strādāt, mainīt lietas. Taču redzu arī to, ka, pietuvojušies rezidentūras beigām un sapratuši šo iekšējo konjunktūru, kuŗa vairākās specialitātēs ir ļoti neveselīga, kā arī pārliecinājušies par necaurspīdīgiem procesiem medicīnas iestādēs, labākie jaunie ārsti dodas strādāt uz citām valstīm. Taču esmu pārliecinājies, ka mums ir arī izcili paraugi, un no tiem vajadzētu mācīties.

Un vēl – ja runājam par augstskolas beigšanas un sertifikācijas eksāmeņiem, tad jāvaicā, kurā valstī vēl rezidentiem ir zināmi jautājumi pirms beigu eksāmena?! Atliek vien iemācīties atbildes... Lai rastos pārliecība, ka ārstu zināšanas ir Eiropas līmenī, vajadzētu kārtot Eiropas eksāmenu. Šeit paraugs būtu jāņem no ASV un Kanadas, kur katram ārstam, augstskolas pasniedzējam, profesoram reizi desmit gados ir jānokārto resertifikācijas eksāmens, kas norit astoņas (!) stundas. Tas dod iespēju objektīvi novērtēt mediķu zināšanas un pārliecināties, ka tās atbilst mūsdienu prasībām.

Es lieku lielas cerības arī uz Latvijas Jauno ārstu asociāciju. Jauno ārstu aktivitāte liecina, ka viņiem ir liela vēlēšanās panākt progresu, un LĀZA vienmēr viņus ir atbalstījusi un turpinās to darīt.

Nav jau tā, ka lielākās veselības aprūpes problēmas ir tikai Latvijā – medicīnas speciālistu trūkumu izjūt daudzas valstis. Ungārijas mediķi dodas lielākas algas meklējumos uz Austriju, Norvēģijas māsiņas brauc strādāt uz Lielbritāniju utt.

Savukārt Anglijas ārsti dodas strādāt uz Austrāliju un Jaunzēlandi, jo tur mediķu algas ir būtiski augstākas nekā Lielbritānijā un tur tiek atzīti viņu diplomu. Nav labi, ja izglītība pilnībā tiek iegūta vienā valstī, jo tad trūkst sapratnes, kā notiek citās valstīs.

Populācijas noveco, un ir skaidrs, ka visās valstīs, tajā skaitā arī Latvijā, vajadzēs labi sagatavotus ārstus. Tāpēc paldies 12. Saeimai par Diasporas likuma pieņemšanu! Tā jau nebūs, ka ārsti, inženieri, arhitekti un citi straužiem plūdis atpakaļ uz Latviju, taču šī vienkāršotā kārtība, kas dos iespēju Latvijā pielīdzināt un atzīt ārvalstīs iegūto izglītību, akadēmisko grādu un profesionālo kvalifikāciju, palīdzēs nodrošināt atvērtāku atgriešanās procesu.

Jūs esat paziņojis, ka aizejat no Teksasas universitātes. Kāpēc?

Esmu septiņpadsmit gadus kopā ar ģimeni dzīvojis un strādājis Dalasā. Pēc rezidentūras beigšanas no asistenta kļuvis par vienu no pasaules labākās universitātes profesoriem un gribētu savu pieredzi nodot Latvijai.

Manā profesionālajā dzīvē ir bijis maz atvaļinājumu. ASV tie ir īsi – līdz divām nedēļām, tāpēc kopā ar sievu Terēzi un dēlu Teodoru, kuŗam tūdaļ apritēs desmit gadu, esam nolēmuši līdz vasarai paceļot un iepazīties, kā darbojas medicīnas un augstākās izglītības sistēmas Āzijā.

“Mūsos visos ir vēlme radīt ko paliekošu!”

Vilis Vītols intervijā Agnesei Rimicānei

Šogad aprit 10 gadu, kopš tiek īstenots viens no vērienīgākajiem projektiem Latvijā – *Likteņdārzs*. Tā idejas autoram Vilim Vītolam visu mūžu bijusi raksturīga apbrīnojama neatlaidība, sikstums un spēja turēt godā savas saknes. Mēs tiekamies bridī, kad pēc 13 gadu darba “Kokneses fonda” padomes priekšsēža amatā viņš savu darbību turpinās kā *Likteņdārza* labās gribas vēstnieks, savukārt padomes priekšsēža amatā stāties viena no fonda dibinātājiem Sandra Kalniete.

Jūs esat trimdas latvietis, kas ar savu ģimeni atgriezies Latvijā. Cik liela nozīme trimdā bija latviešu organizācijām?

Savulaik es sešus gadus biju Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) valdes loceklis. Biju arī Dienvidamerikas latviešu apvienības valdē, kā arī darbojos Latvijas Brīvības fondā, kas vāca līdzekļus PBLA darbībai. Latvijas Brīvības fondā darbojos kā divdesmit gadus, līdz ar ko līdzekļu vākšanā man ir liela pieredze. Varu pat teikt, ka savā ziņā es visu mūžu esmu to darijis.

Vai šī darbošanās bija tā, kas ierosināja ideju par *Likteņdārzu*?

Doma par *Likteņdārzu* man radās, atgriežoties Latvijā un redzot, cik liels posts mūsu tautai ir nodarīts, ko savulaik izdarījušas Krievija un Vācija, cik daudzi cilvēki ir gājuši bojā un bijuši spiesti pamest Latviju. Redzēju, ka šai lielajai pagājušā gadsimta traģēdijai īstenībā nav piemiņas vietas. Mums, protams, ir Okupācijas muzejs, bet tas galvenokārt ataino padomju okupācijas varas darbus, bet mūsu tautai bija zaudējumi arī pirms tam – divos pasaules karos, kurus latviešiem piedalīšanās tika uzspiesta. Tāpat jāpiemin arī latviešu tautas zaudējumi pagājušajā gadsimtā, kas sākās ar 1905. gada revolūciju, kad pēc revolūcijas notika izrēķināšanās, un daudzi tūkstoši cilvēku tika noslepkavoti, nošauti bez tiesas, un vēl vairāki tūkstoši bija spiesti atstāt Latviju, tostarp Kārlis Ulmanis, Rainis un Aspazija. Visiem šiem traģiskajiem zaudējumiem nebija vienas piemiņas vietas. Kad sākās Otrais pasaules karš, Latvijā dzīves līmenis un ienākumi bija apmēram tādi paši kā Somijā, pat mazliet labāki, bet pēc tam, kad krievi aizgāja 1991. gadā, Latvija bija Afrikas līmenī, un šī ekonomikas sagraušana piespieda cilvēkus atkal doties prom un meklēt darbu citur. Manuprāt, mūsu tautas lielākais zaudējums ir cilvēki, kuri bijuši dažādu apstākļu spiesti aizbraukt no Latvijas – gan toreiz, gan tagad, pēc Latvijas neatkarības atgūšanas. Šie zaudējumi ir briesmīgi, jo 20. gadsimta sākumā Latvijā bija apmēram tikpat daudz cilvēku, cik Norvēģijā un Dānijā, bet tagad pēc simt gadiem tur iedzīvotāju skaits ir dubultojies, bet mūsu ir palicis tikai divi miljoni...

Jūs kopā ar sievu Martu esat “Kokneses fonda” un “Vitolu fonda” dibinātāji. Kas jūs mudināja ziedot tik lielus personīgos līdzekļus sabiedriskiem projektiem?

Vilis Vītols un intervijas autore Agnese Rimicāne

Diemžēl mūsu kapitālistiskā pasaule ir iekārtota tā, ka bez naudas nav iespējams īstenot nevienu, pat vislabāko ideju. Un tā kā mums bija iespēja atbalstīt, sapratām – lai šādu *Likteņdārza* projektu uzsāktu, ir nepieciešami lieli līdzekļi. Mans uzskats – ja pašiem pietiek un ja mums ir veicies, tad ir arī jādara kaut kas citu labā. Tāda pati filozofija bija arī manam tēvam – pat tad, kad mēs dzīvojām ļoti nabadzīgos apstākļos, viņš ziedoja un atbalstīja citus. Tas mani ir iedvesmojis un pavadījis visu dzīvi.

*Vilis Vītols: “Redziet, *Likteņdārza* sākotnējā iecere bija radīt piemiņas vietu, kur mēs atmināties un godinām tos cilvēkus, kurus Latvija ir zaudējusi. Vienalga, kurā pusē viņi ir stāvējuši, karojuši un no kā cietuši. Laika gaitā redzu, ka *Likteņdārzam* rodas arī citas funkcijas, proti, parādīt, ka, neskatoties uz šiem lielajiem zaudējumiem, mēs tomēr esam sīksta tauta – izturīga un mums ir tas kodols, kas izdzīvo pāri visam. *Likteņdārzs* ir piemineklis latviešu tautas sīkstumam un izturībai.”*

Vai jums bija daudz domubiedru, ar kuriem kopā attīstījāt *Likteņdārza* ideju?

Visa dibinātāju grupa ir izcili cilvēki, piemēram, akademiķis Jānis Stradiņš, Māra Zālīte un Sandra Kalniete – viņi *Likteņdārza* idejai jau no pirmās dienas piešķīra svarīgumu un uzticamību. Vēl noteikti jāpiemin Viesturs Čirulis – viņš tolaik bija Kokneses domes priekšsēdis un ļoti labi saprata šādas piemiņas vietas vajadzību. Kad es pirmo reizi ar viņu runāju par *Likteņdārza* ieceri, viņš uzreiz pateica: “Jā, tas ir jādara!” Bet tā kā Viesturs Čirulis bija ļoti apzinīgs un atbildīgs, viņš rīkoja aptauju Kokneses pagasta iedzīvotājiem un, zīniet, – tikai divas personas bija pret šo projektu. Valdija liela vienprātība, ka tieši Koknesē jāveido šī piemiņas vieta. Arī tas bija liels atbalsts un arī ziedojums no Kokneses iedzī-

votājiem – nodot šo zemi, lai tur veidotu *Likteņdārzu*, jo tā salas zeme ir ļoti vērtīga.

Tagad, pēc vairāk nekā desmit gadiem, manas izjūtas ir tādas pašas kā sākumā – es uzskatu, ka šāda piemiņas vieta ir vajadzīga, un esmu pārliecināts, ka mums tāda ir. Manuprāt, arī vietas izvēle ir pareiza – skaistā vietā, pie Daugavas, Latvijas vidienē.

Cik nozīmīgi, jūsuprāt, cilvēkam sava mūža laikā ir radīt kaut ko paliekošu vai vismaz iesaistīties kaut kā nozīmīga radīšanā?

Ko varat teikt par “ziedošanas kultūru” Latvijā?

Tā neapšaubāmi ņemas spēkā, un to veicina tie cilvēki, kas ziedo labdarībai. Cilvēki ļoti atbalsta gan Kokneses fondu, gan Vitolu fondu, un īpaši jāpiemin ārzemēs dzīvojošie latvieši – piemēram, Vitolu fonda pagājušajā gadā saņēma apjomīgu testamentāro ziedojumu no Gunāra Šterna Austrālijā, kas pilnīgi pārmainīja fonda darbību – tagad fonds var piešķirt stipendijas visiem, kuriem tās patiešām ir vajadzīgas. Lūk, Gunārs Šterns ir izcilākais piemērs, kāds vien var būt, patriots līdz sirds dziļumiem, kurš ar savu ziedojumu apliecinājis, ka ir drošs un pārliecināts par Latvijas valsti un latviešu tautas nākotni.

Kādam, jūsuprāt, jābūt tam vēstījumam, ko *Likteņdārzs* nesīs nākamajās paaudzēs?

Likteņdārzs noteikti būs svarīga piemiņas vieta, kas galvenokārt veicina patriotismu. Man šķiet, ka patriotisms ir ļoti nepieciešams, īpaši tad, ja tauta ir maza. Mūsu pastāvēšanu ap-

draud zemā dzimstība, emigrācija, un tieši patriotisms patiesībā ir vienīgā ideoloģija, kas visām šīm nelaimēm var stāties pretī.

Redziet, *Likteņdārza* sākotnējā iecere bija radīt piemiņas vietu, kur mēs atmināties un godinām tos cilvēkus, kurus Latvija ir zaudējusi. Vienalga, kurā pusē viņi ir stāvējuši, karojuši un no kā cietuši. Laika gaitā redzu, ka *Likteņdārzam* rodas arī citas funkcijas, proti, parādīt, ka, neskatoties uz šiem lielajiem zaudējumiem, mēs tomēr esam sīksta tauta – izturīga un mums ir tas kodols, kas izdzīvo pāri visam. *Likteņdārzs* ir piemineklis latviešu tautas sīkstumam un izturībai.

Noslēgumā es vēlos minēt mūsu lielā vēsturnieka un rakstnieka Ulza Ģērmaņa teikto, kad viņš tika iesaukts leģionā un bija jānodod karā, proti, atvadoties no savas mammas, viņš sacīja: “Es neko neaizmirsīšu, un es nekad nepadošos!” Tas, manuprāt, vislabāk raksturo arī *Likteņdārzu*, kas tiek veidots, lai mēs neaizmirstu un nekad nepadotos!

Vilis Vītols kopā ar Kokneses fonda bijušo valdes priekšsēdi Valdu Auziņu.

Aicinām arī Jūs, cienijamo lasītāj, kļūt par *Likteņdārza* atbalstītāju! Aicinām piedalīties mūsu pasākumos vai arī ziedot, naudu ieskaitot

Saņēmējs:

Nodibinājums “Kokneses fonds”

Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija

Reģistrācijas numurs: 40008092535

A/S “SEB Banka”

Kontā: LV10UNLA0050006878844

SWIFT: UNLALV2X

vai

starpniekbankās:

Skandinaviska Enskilda Banken AB, Stockholm

SWIFT/BIC: ESSE SE SS

The Bank of New York Mellon, New York

ABA: 021000018

Konts: 8900106808

SWIFT/BIC: IRVTUS3N

The Toronto-Dominion Bank, Toronto

SWIFT/BIC: TDOM CA TT TOR

National Westminster Bank Plc, London

Sort code: 60-00-04

SWIFT/BIC: NWBK GB 2L

vai

Skandinaviska Enskilda Banken AB, London

Sort code: 40-48-65

SWIFT/BIC: ESSE GB 2L

Vairāk par iespējām pārskatīt Jūsu ziedojumus un citu tuvāku informāciju skat. *Likteņdārza* jeb “Kokneses fonda” mājaslapā <http://likteendarzs.lv>

Ar ziedojumu nodrošināts publicitātes projekts

MŪSU LAIKAM ŠOGAD – 70!

Laiiks

L A T V I E Š U L A I K R A K S T S A M Ē R I K Ā

N. 1. Tuesday - November 8th

LATVIAN WEEKLY "LAIKS" (TIME)

Helmars Rudzitis, Publisher.

Editorial and Business Office

6643 Bergen Place, Brooklyn 20, N. Y.

Phone TErrace 6-6382.

Subscription Rates. USA, Canada & elsewhere
3 months — \$3.00, 6 months — \$6.00, 1 year — \$11.00.

Advertising rates on application.

(Turpināts no Nr. 04)

Ko spēj viens cilvēks

Cik daudz spēj paveikt galvojumu sagādē viens cilvēks ar asu atjautu un karstu sirdi, liecina koncertdziedātājas **Lidijas Ventas** panākumi šajā darbā Čikāgā.

Amerikā viņa atbrauca 1946. gadā kopā ar vīru, komponistu un pianistu Voldemāru Dobrovoļski un meitu Irinu. Nonākuši Čikāgā, viņi visi trīs iesaistījās darbā. Lidija Venta māca dziedāšanu, kopā ar vīru rīko patstāvīgus koncertus un piedalās daudzās šejienes sarīkojumos. Voldemārs Dobrovoļskis ir mūzikas profesors Rūzvelta kolledžā, meita Irina – asistente bioloģijas laboratorijā un studē zobārstniecību.

1948. gada rudenī Lidija Venta, interesēdamās par galvojumu iegādāšanās iespējamībām saviem tautiešiem, iepazīs ar CWS un citām baznīcu organizāciju vadītājiem personām, kas savas DP problēmai vēltās sanāsmēs viņu aicināja stāstīt amerikāņiem par latviešu DP un Latviju. Tā radās daudzi darba piedāvājumi, kas deva un dod Ventai iespēju nosūtīt daudzus galvojumus. Bieži gadās, ka galvotājs nav varējis darbinieku gaidīt ar darbu vai dzīvokli. Tādos gadījumos māksliniece redz sava daudzos mēnešos veiktā priekšdarba svētību: plašā pazišanās viņai palīdz iekārtot ikvienu jaunatnācēju darbā un dzīvē.

Drūma aina

Mežzinis NN aprēķinājis, ka pēc pašu krievu ziņojumiem radiofonā pie pašreizējā mežu izciršanas tempa Latvijā pēc 20 gadiem būs atlicis tikai 20% no tā koksnes daudzuma, kas tur bija 1945. gada pavasarī.

Tautsaimnieks X aplēsis pēc pietamam un pārbaudītiem datiem, ka pie pašreiz notiekošās "pārvietašanas politikas" 1955. gadā Latvijā būs aptuveni 4 miljoni iedzīvotāju, no tiem latviešu 600 000 – 700 000. Tātad Latvija būs padarīta par Krievijas koloniju ar latviešu iedzīvotājiem kā minoritāti.

(Redakcijas piezīme. Par laimi, raksta autora drūmā prognoze nav piepildījies, taču viņa secinājumi nav tālu no patiesības. Pašreiz Latvijā no 2,288 miljoniem iedzīvotāju latviešu ir tikai nedaudz vairāk par pusi no iedzīvotāju kopskaita.)

Īstais laiks bibliotēku pamatiem

Tik daudz runāts par latviskās dvēseles saglabāšanu svešumā. Liktos, ka 28. janvāris būtu istā

diena, kad kaut ko varam darīt, lai šo cēlo apņemšanos īstenotu. Pieminot draudzīgā aicinājuma dienu pirms gadiem, šogad latviešu biedrības un kopas kā Amerikā, tā citās zemēs varētu likt pamatus latviešu bibliotēkām. Kad Vācijā grāmatu apgādi būs spiesti izbeigt darbību, tad pie jaunām latviešu grāmatām tik viegli vairs netiksim, un bibliotēku iekārtošana svešajās zemēs būs neiespējama, vai arī ļoti apgrūtināta. Draudzīgā aicināju-

Pagājušajā nedēļā padomju jūrā ejošais velkonis "Apolons" aizvilka tauvā sarūsējušo, apsūbējušo vraku, Norvēģijas vēsturē visbiežāk pieminēto kuģi, kas reģistrēts kā Latvijas īpašums. Šo kuģi vācieši kara sākumā apķīlāja, pārkristīja par "Ortelsburg" un aizveda uz Oslo. Kamēr kuģis bija tur noenkurots, norvēģu dzimtenes frontes sabotieži Griors Grams un Halvoro Hadelands kādu nakti to nogremdēja. Tas notika 1943. gada aprīlī. Pēc at-

sprīdes, kuģis bez politbiroja locekļiem piedalījušies arī militārie eksperti un zinātnieki, kas speciāli šim mērķim izsaukti uz Maskavu. Apspriedēs iztirzātas un pieņemtas sīkas instrukcijas par komunisma turpmākajiem soļiem pasaules virskundzības iekarošanai.

Apspriedē nolemts:

1. Pabeigt Ķīnas iekarošanu vēl šajā gadā, bet nekādā gadījumā vēlāk par 1950. gada pavasari.

2. Darīt visu iespējamo apvērsuma panākšanai Irānā un 1950. gadā izprovocēt pilsoņu karu Indijā un Pakistānā. Tāpat robežjautājumā radīt sadursmes starp Afgānistānu un Pakistānu. Afgānistānas valdības aprindās jau uzpirkti daudzi augsti ierēdņi, kas apsolījuši ne tikai diplomātisku, bet arī militāru atbalstu šādām akcijām.

Seši padomi padomju autoriem

1. Nedomā. 2. Ja tev jādoma, nerunā. 3. Ja tev jārunā, neuzraksti to. 4. Ja tev jāraksta, npublicē. 5. Ja tev jāpublicē, neparaksti to. 6. Ja tev jāparaksta steidzīgi raksti, nožēlo rakstīto.

Braucieni ciemos caur apelsīnu birzēm

Losandželosa. Marga Drumalda bija izsūtījusi visiem Losandželosas un tās tuvākās apkārtnes "jaunajiem" latviešiem aicinājumu Ziemsvētkos ierasties Vitjeras pilsētiņā, kas no Losandželosas atrodas apmēram 20 jūdzes, un viesoties amerikānietes Vūda kundzes namā. Šī amerikāniete cenšas latviešus atbalstīt, kā vien spējama. Kādu latviešu iebraucēju ģimeni viņa uzturēja savā mājā pat vairākas nedēļas, kamēr ar šejienes draudzēs locekļu atbalstu sagādāja tai dzīvokli. Saulainā 2. Ziemsvētku dienā tad arī daudzi latvieši brauca caur apelsīnu plantācijām, kurās pašlaik briest kādas šķirnes augļi, uz skaisto pilsētiņu, kur viesmīlīgās namamātes un tās vīra laipnības aplaimoti, pavadīja vairākas stundas, pie eglītes nodziedot arī dažas latviešu dziesmas. Lidzlatvestie bērni rotālās mājas zaļainajā laukumā. Viesu vidū bija arī pāris latviešu jaunekļu, kas šeit ieradās pirms četriem mēnešiem un jau paspējuši uzvilkt amerikāņu kaņavīru tērpus.

Latviešu teātris uzsāk gaitas

Apbrīnošanas vērts ir mūsu teātru mākslinieku entuziasms un uzņēmība. Pagājuši tikai pāris mēnešu kopš viņu ierašanās no Vācijas, ASV, un, lūk, viņu pašu

nodibinātais teātris atklāšanas izrādē! Izvēlējās Mārtiņa Zivertā 3 cēlienu komēdiju "Ķīnas vāze". Bez līdzekļiem, pa dienu, kā visi citi, pelnīdami dieniško uzturu citos darbos, teātra ļaudis tomēr spējuši tikt pāri visiem grūtumiem un, atraudami sev pēc maizes darba pelnīto un nepieciešamo atpūtu, pa vakariem un naktīm veikuši lugas iestudēšanu. Tas ir spožs pierādījums latviešu mākslinieku sirdsdedzei, un tie nav tikai vārdi par kalpošanu mākslai, bet patiesi, dziļš ideālisms.

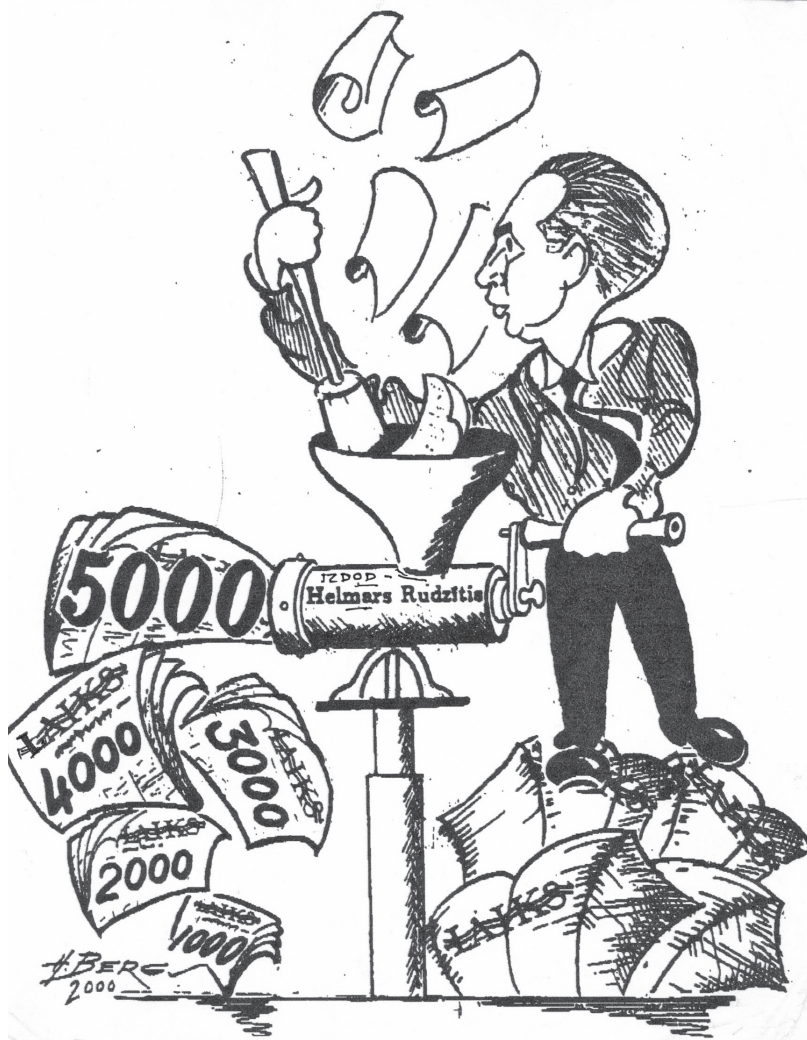
Osvalds Uršteins

Atklāšanas izrādi sagatavojis režisors Osvalds Uršteins, dekoratīvo ietēru darinājis gleznotājs Kārlis Saumanis, galvenajās lomās Tonija Kalve, Hilda Prince Uršteine, Ērika Saumane, Osvalds Uršteins un Jēkabs Zaķis. Izrādes atlikums – teātra tālākai izveidošanai, tāpēc latviešu sabiedrības atsaucība arī būs tā, kas noteiks šīs attīstības gaitu. Atklāšanas izrāde 8. janvārī plkst. 6.30 vakarā notiks *Arlington Hall* telpās – 23 *Saint Marks Place* (8. ielas turpinājums starp 2. un 3. aveniju) *East* Ņujorkā. Ieejas maksa: pirmajās trijās rindās \$2.50, pārējās vietās 1.50. Pēc izrādes viesīga sadzīve.

Māksla un mākslinieki

Elzas Kezberes "Vestules Peram Gintam" Vācijā iznākušas 4. iespiedumā. Tā ir ne vien populārākā dzejnieces grāmata, bet vispār izdevums, kas sasniedzis izplatību, kāda ir samērā ļoti reti dzejoļu krājumiem. Gleznotājs portretists Kārlis Šiliņš ieradies ASV un apmeties Ņujorkā, kur saņēmis pasūtījumus portretu glezniecībā. Mākslinieks rudenī atskatījās uz 30 savas glezniecības darbības gadiem, par kuģis sākumu uzskata savu piedalīšanos 1919. gadā retrospektīvajā mākslas izstādē Rīgā.

(Turpinājums sekos)

Harija Berga karikatūra

ma dienas piemiņai, kas tik daudz svētības nesusi latviešu kultūrai, katra latviešu biedrība ārzemēs iespējamību robežās varētu atvēlēt līdzekļus grāmatu iegādei, tā liekot pirmos pamatus savas pilsētas vai apgabala latviešu bibliotēkai. Tajā pašā reizē ikviens būtu aicināms ziedot savai bibliotēkai vienu latviešu grāmatu. Tā bez lieliem līdzekļiem no katra atsevišķi būtu veikts liels darbs, kuģa nozīmi šodien vēl pat pilnībā nevaram novērtēt.

Norvēģija neatzīst Latvijas aneksiju,

bet tās tvaikoni pārdod Padomju Savienībai.

Norvēģijas sūtniecības Vašingtonā informācijas biļetens 1. oktobrī ziņoja:

brīvošanas Oslo ostas iestādes atzina, ka kuģis traucē noenkurošanos un tas jāizceļ. Ūdenslīdēji sāka strādāt 1947. gadā, un līdz nākamā gada jūnijam kuģis bija izcelts un izsūkņēts. Ieskaitot nepieciešamos mašīnu labojumus, kuģa izcelšana maksāja \$180 000. Tā kā nebija pircēju, kuģis beidzot tika piedāvāts Padomju Savienībai, lai gan Norvēģija nav atzinusi Latvijas pievienošanu *de iure*. Pēc vairākkārtīgiem piedāvājumiem padomju valdība likās ieinteresēta un kuģi nopirka par \$40 000.

Politbiroja programma pasaules iekarošanai

Rietumvācijā iznākušais krievu laikraksts *Časovoi* no labi informētiem avotiem sakās saņēmis informāciju, ka š. g. jūnijā Kremli notikušas vairākas ap-

LĀSMA GAITNIECE

Braucam iepazīt Materhornu! jeb Bīstamā ziemas pasaka

Ļaudis jau izsenis ir vilinājušas romantiskas ziemas ainavas: apsniguši egļu meži, vientuļas lauku mājas un, protams, augsti kalni. Absolūti lielākā cilvēku daļa šos skatus bauda attēlos – ģeografijas grāmatās, mākslas darbos, uz Ziemsvētku pastkartēm. Taču ir arī tādi, kam ar to vien nepietiek. Ir neprātīgi mērķi, kas vilināt vilina; ir augstas un bīstamas kalnu virsotnes, kas pievelk vēl vairāk nekā magnēts. Trakie un neprātīgie – tādiem vārdiem šos individuus ne reti raksturo pārējie.

Nesen šo rindu autorei radās lieliska iespēja vienu no Eiropas augstākajām un bīstamākajām smailēm skatīt pašai savām acīm. Runa ir par vienu no augstākajām Alpu kalnu masīvu virsotnēm – Materhornu (*Matterhorn*), kas atrodas uz Šveices un Itālijas robežas. Milzis ar sniega cepuri, kurš majestātiski slejas tieši debesīs. Neparastas formas piramīdveida virsotne, kuŗu alpinisti "iekaroja" kā vienu no pēdējām. Tajā uzkāpt spēja tikai visstiprākie un bezbailīgākie – simt piecdesmit gadu laikā Materhorns paņēmis aptuveni 500 cilvēku dzīvību.

Šo rindu autore brauciens uz Materhornu, precīzāk, uz Šveices nelielo kūrortpilsētu Cermatu (*Zermatt*), sākās rīta agrumā, aptuveni pulksten piecos, jo turp devos no otra konfederācijas gala – Ženēvas. Vispirms ar vilcienu bija jānokļūst mazpilsētā Vispā (*Visp*), kuŗas dzelz-

Cilvēkiem, kuriem ceļš uz augstākajām virsotnēm ir slēgts, Valisas Alpos var nokļūt, braucot ar kalnu tramvaju

ceļa stacijā vajadzēja pārsēties. Turpmākais ceļa posms pagāja aizraujoši – ar nelielu un samērā lēnu, kas šai valsti šķiet neierasti, vilcieniņu no Vispas devos uz Cermatu, pa logu vērodama fantastiski skaistus skatus: tipiskos Šveices zemnieku pagalmus ar koka ēkām, kalnu masīvus ar sniega "cepurēm", straujo kalnu upju plūdumu un ūdenskritumus. Ziemas pasaka – tā tēlaini var raksturot ainavu, kas latvieša acij tik nepierasta.

Nokļūstot Cermatas dzelzceļa stacijā, gandrīz visi pasažieri devās vienā virzienā – uz pieturu ielas pretējā pusē, kur atrodas kalnu

tramvaja galapunkts. Ja esi nonācis Cermatā, neizbaudīt braucienu kalnos būtu grēks, kaut arī šī iespēja maksā pat ļoti dārgi – arī tad, ja iepriekš iegādāta "Swiss Travel Pass". Tā ir īpaša, ceļotāju ērtībām paredzēta biļete, kuras izmantošana ir izdevīga, jo sniedz lielas atlaides.

Gaidīt tramvaju nākas aptuveni stundas ceturksni speciāli izveidotā uzgaidāmajā telpā ar stikla sienām. Tā laikā dzirdamas vai visas lielāko tautu valodas, taču japāņu tūristu šeit īpaši daudz. Kā atklājas brauciena laikā, japāņi ir laipni, patīkami un atvērti komunikācijai. Prieks bija vērot ne tikai fantastiskos dabas

Šī tūrisma karte atrodas nevis pie sienas, bet gan kalnu tramvajā – galdiņa virsmā

Bīstamais Materhorns iedvesmo ne tikai alpinistus, bet arī māksliniekus. Šveiciešu gleznotāja Emila Aufdenblatena (*Emil Aufdenblatten* 1910-1959) glezna

uz Materhornu, nesteidzīgi baudu kafiju. Kaut arī kafējnīca tik netipiski vienkārša, šķiet, tās īpašnieki ir estēti – par to liecina milzu vāzes ar lilijām, kas kopā ar konfederācijas karodziņiem novietotas uz palodzēm. Kafējnīca ir arī tā vieta, kur pēc pastaigas iespējams sasildīties, jo kalnos vienmēr ir vēsi.

Patīkams šķita atklājums, ka Gornergrata veidota ar mērķi ceļotājus izglītot. Netālu no minētās viesnīcas uzcelts neliels angārs, kur koka vitrinās ievietotas grāmatas daudzās pasaules valodās. Te eksponēti literāri darbi, vienalga, dektīvromāns vai bērnu grāmata, kuŗu centrā ir vēstījums par Materhornu. Telpā novietots arī vizuāli efektīgs plakāts ar acinājumu angļu valodā – stāstu par Materhornu rakstīt arī katram no mums!

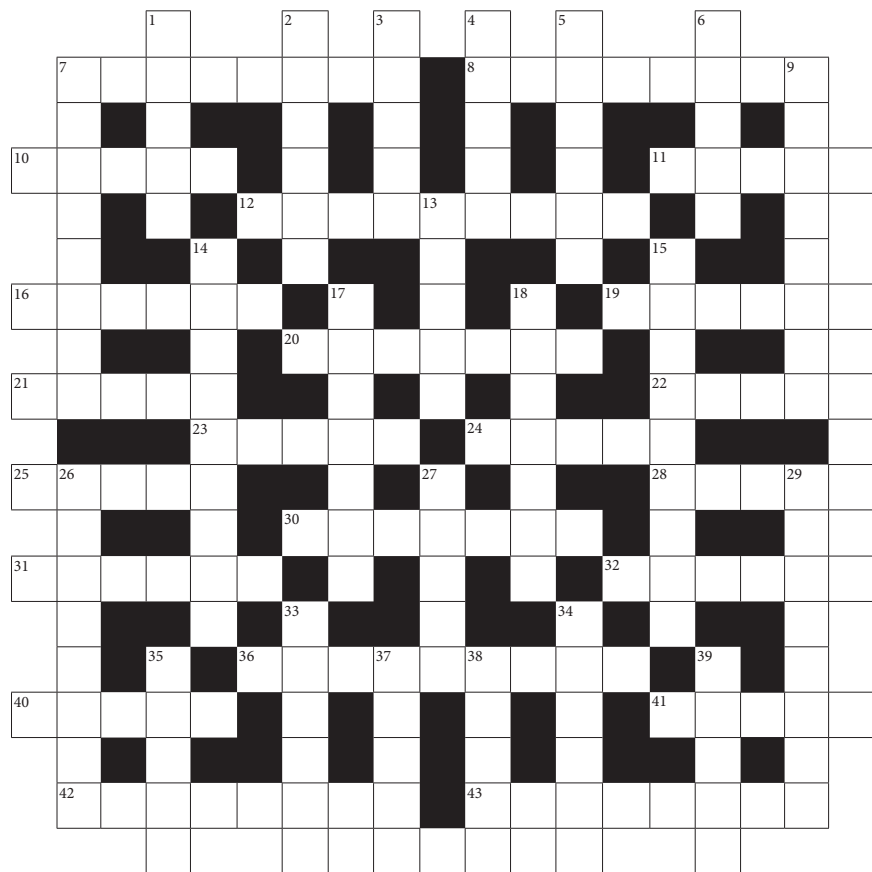
Ja rodas vēlšanās pavadīt laiku klusumā – Gornergratā iespējams pat tas! Paslēpties no apkārtejiem iespējams nelielā, no akmens būvētā lūgšanu namiņā jeb kapelā, kur var iedegt svečīti un mirkli pasēdēt klusumā, kas nav peļama doma ne tikai Adventa laikā vien. Neparasti šķiet vienīgi tas, ka no visa lielā cilvēku skaita kapelas durvis ver vien pāris indivīdu.

Šveicē spēcīgi iesakņojusies tradīcija katru gadu atzīmēt to dienu, kad cilvēki Materhornā uzkāpa pirmoreiz. Tas notika 1865. gada 14. jūlijā, kad britu alpinists Edwards Vimpers (*Edward Whymper*; 1840-1911) pirmas sasniedza virsotni. Virieša vērme būt pirmatklājējam bija tik nepārvarama, ka viņš, riskējot ar dzīvību, atbrīvojās no virves, kas sasaitē turēja alpinistu grupu, un uzskrēja Materhorna smailē. Pārējie seši alpinisti, protams, sekoja. Diemžēl atpakaļceļā notika traģēdija – četri šīs grupas alpinisti gāja bojā, turklāt vienu no bojāgājušo mirstīgajām atliekām tā arī nekad nav izdevies atrast. Jāpiebilst, ka šis notikums vairākkārt iedvesmojis radošus ļaudis – vācu advokāts un rakstnieks Karls Henzels (*Carl Haense*; 1889-1968) 1928. gadā sacerēja dokumentālu romānu "Cīņa par Materhornu", kas tulkots vairākās valodās un piedzīvojis divas ekranizācijas gan kā mēmais kino, gan kā skaņu filma.

Kaut aizraujošais izziņas process par Materhornu varētu turpināties vēl un vēl, ir nemanāmi pienācis laiks sēsties kalnu tramvajā un no Gornergrātas doties atpakaļ uz Cermatu.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Apcerējums. 7. Latviešu rakstnieks (1864-1902). 9. Amerikāņu rakstnieks (1908-1981). 13. Minerālkrāsviela. 14. Indīgs zirnklis. 15. Pilsēta Rumānijā, Melnās jūras kūrorta zonā. 17. Noteikumi, nolikumi. 18. Strinkšķināms somu tautas mūzikas instruments. 26. Pusedzēģakmens. 27. Pirmdzīvnieks. 29. Smalkjūtīgs. 33. Konditorejas izstrādājumi. 34. Virieša vārds (*novembrī*). 35. Ezers Somijas ziemeļos. 37. Vienkāršas guļas vietas. 38. Apdzīvota vieta Brocēnu novadā. 39. Zoba mīkstie audi.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 4) atrisinājums

Līmeniski. 9. Sakārtot. 10. Laimdota. 11. Oto. 12. Egrete. 13. Presēt. 14. Leidene. 15. Salabt. 17. Skanis. 19. Lapas. 22. Nepilna. 24. Vēriņas. 26. Kirke. 27. Klausīt. 29. Cielava. 31. Acone. 34. Atlāss. 37. Tereka. 39. Kuprava. 40. Oksana. 41. Laides. 42. Efa. 43. Vienības. 44. Raibeņi.

Stateniski. 1. Daugmale. 2. Pāreja. 3. Atvelt. 4. Atonija. 5. Elodeja. 6. Piepes. 7. Adlera. 8. Atlētika. 16. Balasts. 18. Kariete. 19. Lakta. 20. Porto. 21. Svece. 23. Pja. 25. Goa. 28. Luteklis. 30. Vekselis. 32. Ciprese. 33. Niagara. 35. Alauns. 36. Skalbe. 37. Talcis. 38. Raizes.

Līmeniski. 7. Zemas aizsarg-sienas. 8. Pantmērs. 10. Vijoles, čella pirmā stīga. 11. Virieša vārds (*novembrī*). 12. Literārā valoda Senajā un Viduslaiku Indijā. 16. Musulmaņu kulta kalpi. 19. Krāsniņš čuguna ieguvei. 20. Laika mērvienības. 21. Mitrs tropu mežs Dienvidu un Centrālās Amerikas zemēs. 22. Latviešu dziedātājs (1878-1966). 23. Pilsēta Francijas rietumos. 24. At-dabūt zaudēto. 25. Cīnīties. 28.

Apdzīvota vieta Priekules novadā. 30. Pamudinājums darbībai. 31. Lineāli likņu rasēšanai. 32. Indiāņu tauta. 36. Z. Skujiņa romāns. 40. Pilsēta Vācijas rietumos. 41. Apgaismojuma mērvienība. 42. Operetes paveids Spānijā. 43. Augšdelma muskulis.

Stateniski. 1. Ciets silicītiezis. 2. Siltas drēbes pārvalki, ko valkā virs apaviem. 3. Ēpeiras valdnieks (319-273 p.m.ē.). 4. Iepriekšējā dienā. 5. Mākslas veids. 6.

ATGRIEŽOTIES PIE PUBLICĒTĀ

Par Ziemeļu sapni

ANDREJS JANSONS

Paldies Dārtai Dindunei par ļoti interesantu, vērtīgu un pārdomas rosinošu rakstu seriju "Ziemeļu sapnis"! Esmu vēsturnieks pēc izglītības, ar īpašu specializāciju Baltijas (Somija un Baltijas telpa) vēsturē un Somugru studijās (Somu un igauņu kultūra, folklorā, igauņu valoda). Tikai – attiecībā uz vēsturi mazs labojums. Autore raksta: "Pēc Lielā Ziemeļu kara 1721. gadā mainās vara – tagadējā Latvijas teritorijā nokļūst cariskās Krievijas imperijas sastāvā...") Ja atkal salīdzinām – Latvijas teritorija cariskās Krievijas sastāvā bijusi aptuveni divas reizes ilgāk nekā Somijā. Diemžēl, tā rakstot, daudzi Rietumu vēsturieki un sevišķi krievu vēsturieki apgalvo, ka, lūk, Baltija (*Pribaltika*) esot mūžīga Krievijas sastāvdaļa. Patiesībā Latgale tika pievienota Krievijai tikai 1772. gadā Polijas-Lietuvas sadalīšanas laikā, bet Kurzeme un Zemgale (Kurzemes hercogiste) – tikai 1795. gadā, tāpat mazliet vairāk par desmit gadiem, pirms Krievija pārņēma Somiju. Arī pēc tam, līdz pat 1881. gadam, cara Aleksandra laikā, dominējošā valoda visās jomās Baltijas Provincēs (Latvijā un Igaunijā) bija vācu – gan vietējā pašvaldībā, skolās, baznīcās, muižniecībā un tirdzniecībā, tāpat kā Somijā dominējošā valoda bija zviedru. Bez tam vairums latviešu un igauņu, tāpat kā somi, bija luterticīgi jau kopš

Reformācijas laikiem (bet Latgalē, kur dominēja poļu valoda, latgaļi un poļi bija katoļi). Somijai un Igaunijai arī sava "Latgale" – somiem – Karēlija, igauņiem – *Setumaa*, kur runā citu dialektu jebšu valodu, kā nu katrs uz to skatās, bet ticība arī atšķiras. Somu un igauņu gadījumā austrumos vairums bija pareizticīgie. 19. gadsimta otrajā pusē, kā jau autore min, tāpat kā daudzās citās vietās Eiropā, notika tautas atmodas, arī Somijā un Baltijā. 1917. un 1918. gadā somi un baltieši pasludināja neatkarību. Pirmā Latvijas brīvvalstī daudzās jomās panākumi Latvijā bija tikpat labi kā Somijā, dažkārt vēl labāki. Diemžēl, kaut arī Somijā autoritātīva kustība (Lapua kustība) bija daudz spēcīgāka nekā līdzīga kustība Latvijā (Pērkonkrustieši), demokratiņai Latvijā sabruka, Somijā – ne. Tad saprotams, ka kaut gan somiem un baltiešiem bija jāpiedzīvo līdzīgi izaicinājumi un piedzīvojumi Otrā pasaules kara laikā, iznākums bija citāds, un mūsu ceļi šķiras līdz pat neatkarības atgūšanai.

Vēstures gaitās mums ir daudz līdzības ar somiem, arī kultūrā, dzīvesveidā un tautas mentalitātē (stiprs individualisms, čaklums, strādīgums, tas, ka esam "viensētņieki") mums ir daudz kas kopīgs. Esam bijuši daļa no Rietumu civilizācijas gandrīz tūkstoš gadu. Nu atliek tikai

cerēt, ka dzīvosim ar skatu nākotnē un kopīgi veidosim gaišāku dzīvi brīvā un demokrātiskā Eiropas saimē.

"LATVIJAS GRĀMATA"

SIA "L. Grāmata"
Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tāl. +371 67223294
Tālrunis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

ĪSZIŅAS

Latvijas Okupācijas muzejā Rīgā no 6. februāra apskatāma gleznotāja Solomona Geršova (1906-1989) darbu izstāde "Māksla Gulagā. Vorkuta 1948.-1956.". Mākslinieks dzimis Daugavpilī, studējis pie Marka Šagāla Vitebskā, Baltkrievijā, un pie Kazimira Malēviča Sanktpēterburgā, Krievijā. Izsūtījumā Kurskā un Vorkutā pavadījis kopumā 10 gadus.

Liepājas pilsētas dome līdz 15. februārim izsludinājusi metu konkursu **Kārļa Zāles laukuma atjaunošanai un labiekārtošanai**. Informācija tīmeklī: www.liepaja.lv. Metu konkursa balvu fonds ir 9 000 eiro. Pašlaik šī pilsētas vēsturiskā centra vieta ir neapmierinošā stāvoklī.

Alūksnes muzejs 9. februārī aicina piedalīties **Metēdienes svinībās Alūksnes muižas parkā** pie Eola tempļa. Vadīs folkloristi, latvisko tradīciju zinātnieki – Iveta un Vidvuds Medeņi, dziesmas skandinās Rankas tautas nama folkloras kopa "Ramkas Rakstīni". Metēni ir latviešu pavasara gaidīšanas svētki – viduspunkts starp ziemas un pavasara saulgriežiem.

Daugavpils Vienības nama Mazajā zālē no 1. līdz 28. februārim apskatāma izstāde "Man deviņi raibi brunči", kur bez ieejas maksas aplūkojami visu Latvijas novadu tautiskie brunči. To rīko Daugavpils Latviešu Kultūras centrs un Rīgas tautastērpu centrs "Senā klētis". Darba dienā atvērta no plkst. 9 līdz 17, bet citā laikā un grupām iepriekšējā pieteikšanās pa tālruni: +371 65426000.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrs no 1. februāra līdz 14. aprīlim, plkst. 11 līdz plkst. 19, aicina uz Pašminas mākslas galerijas (Vācija) Starptautisko mākslas izstādi "Skaistums ir patiesība, patiesība ir skaistums". Ķīnas sektoru pārstāv Centrālās mākslas akadēmijas (valsts prestižākā mākslas augstskola) profesors, mākslinieks Vongs Šedžuns. Rietumu sektoru – Nille Beka (Dānija), Dīters H. Frūaufs, Helga Kreicritere, Horsts Vāgners (Vācija), Hermanis Fukss (Austrija), *Birdy Tg* (Francija), Elīna Sibēlija (Zviedrija), Edvards Laitners (ASV) un citi.

Jēkabpils reģionālās slimnīcas, Liepājas reģionālās slimnīcas un Vidzemes slimnīcas perinatālās aprūpes centrs, kas rūpējas par pirmslaika jaundzimušo aprūpi, saņēmuši papildu finansējumu – 389 637 eiro no Veselības ministrijas. Lai būtu iespējams nodrošināt ārsta – neonatologa dežūras visu diennakti.

Ventspils novada Usmas pagastā izveidota jauna **Elkraga taka** (300 m) pie Usmas ezera, kas ir sestais lielākais Latvijā. No tās paveras skats arī uz Moricsalu, kur jau vairāk nekā 200 gadu nenotiek saimnieciskā darbība. Tā ir droša mājvieta retām ķērpju, sūnu un kukaiņu sugām – ir vaboļu paradīze, vienīgā zivju ērgļu kolonija Latvijā un ir 222 tauriņu sugas, kur dažas nav sastopamas nekur citur Baltijā. Moricsalas rezervāts iekļauts ES aizsargājamo dabas teritoriju tīklā "Natura 2000".

Bauskas mākslas skola 25. janvārī nosvinēja 30 gadu jubileju ar izstādi "Satikšanās" Bauskas muzejā. Apskatāma līdz 5. martam. Tās 37 autori – absolventi un bijušie audzēkņi.

Latvijas Pasta un ziņu portāla Delfi no 2019. gada 14. līdz 27. janvārim jau trešo reizi rīkotā konkursā "2018. gada pastmarka" iedzīvotāji nobalsoja 10 167 reizes. Par skaistāko ar 1 242 balsīm atzina pirmo izdoto pastmarku, kas veltīta valsts Simtgadei un veidota valsts karoga krāsās Latvijas kontūras formā. Otrā vietā – Romas pāvesta Franciska vizīte Latvijā 2018. gada 24. septembrī, trešajā – ar ornitoloģijas temu saistītā pastmarka seriņā *Latvijas putni* – Garastite (*Aegithalos caudatus*).

Īsziņas sagatavoja Valija Berkina

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: 0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: **NB! 60 eiro**

Pasta adrese:
Gertrūdes iela 27
Rīga, LV - 1011
Tālrunis + 371 67326761
Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:
Pirmdien – 9-17
Otrdien – 9-17
Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija: Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011 (Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Tāl. (redakcija) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: Sarmīte Janovskis (admin.)
Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick Northants.
NN6 7TJ. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441.
Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas;
pieņem Rietumu abonementus, izņemot
Vācijas un Zviedrijas.

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju
varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.
Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuri tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Ik gadu dāvanā – *Laika* Mākslas kalendārs!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā: AS SEB banka, kods UNLALV2X, nr.: LV80UNLA0050016243516, ar piezīmi LAIKS un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerčiālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm. **Atlaides atkārtotām reklāmām.**

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības Laiks-BL kontā – SEB Banka, nr.:LV60UNLA0050018705154, vai, sūtīt naudu vai čeku *Brīvās Latvijas* atbalstam mūsu pārstāvei **Sarmītei Janovskis, Lilac Cottage, 18 Lauds Road, Crick, Northants, NN6 7TJ.**

SĒRAS

Izsakām visdziļāko līdzjutību Latvijas atmodai nozīmīgās – trimdas latviešu leģendārās mūzikālās apvienības "Čikāgas pieciņi" dalībnieka **ULDA STREIPA** tuvajiem cilvēkiem, draugiem un domubiedriem, viņu mūžībā pavadot.

Kultūras ministrijas vārdā –
ministre Dace Melbārde

NEKROPOLE
PERSONU, NOTIKUMU UN KĀPU KULTŪRVĒSTURISKA ENCIKLOPĒDIJA

Aicinām atbalstīt virtuālo enciklopēdiju
Nekropole.info
arī materiāli, veicot mērķa ziedojumus.

Šis ir unikāls projekts, kuŗam nav analoga pasaulē.
Mēs tveram pasaules aizejošo vēsturi, par centrālo asi,
ap kuŗu viss griežas, liekot Latvijū.
Tas varbūt ir ambiciozi, bet – kuŗš gan darīs, ja ne mēs paši?!

[www.nekropole.info!](http://www.nekropole.info)

SPORTS

SPORTS

SPORTS

NETLAUSAM ASTOTĀ
VIETA PASAULES

ČEMPIONĀTĀ JUNIORIEM

Skeletonists Kristis Netlaus Vācijas trasē Kēnigszē izcīnīja astoto vietu pasaules čempionātā junioriem. Par pasaules čempionu tika kronēts vācietis Fēlikss Kaizingers, kuram Netlausu divu braucienā summa zaudēja 1,85 sekundes.

Tikai 16 gadus vecais **Elvis Veinbergs** izcīnīja 16. vietu, uzvarētājam zaudējot 3,73 sekundes. Netlaus pirmajā braucienā bija 11., bet otrajā braucienā sasniedza astoto ātrāko laiku, kamēr Veinbergam braucienos bija divas 17. vietas. Uz starta izgāja 26 jaunie skeletonisti.

PRIEDULĒNA
NEGAIDĪTI PAZIŅO PAR
KARJĒRAS BEIGĀM

Latvijas vadošā skeletoniste Lelde Priedulēna nolēmusi likt punktu karjērai, sociālajos tīklos paziņojusi sportiste.

25 gadus vecā Priedulēna janvāra vidū aizvadīja savas pirmās sacensības pēc teju gada pārtraukuma, ieņemot 14. vietu Eiropas čempionātā. Šosezon viņa atkopās no ceļgala traumas, kā arī uzsāka mācības Šveicē, tādējādi sezonas pirmajā pusē Leldē nestartēja. 2017. – 2018. gada sezonas priekšvakarā Priedulēna treniņā pārrāva ceļgala krusteniskās saites. Sportiste nolēma operāciju neveikt, jo tas nozīmētu nepiedalīšanos Phjončhanas Olimpiskajās spēlēs. Viņa Olimpiādā startēja un pat ar nopietni savainotu ceļgalu izcīnīja augsto septīto vietu. Priedulēna piedalījās arī Soču Olimpiskajās spēlēs, kur izcīnīja 14. vietu. Tāpat viņa piedalījās četros pasaules čempionātos, labāko rezultātu sasniedzot aizpērn, kad tika izcīnīta septītā vieta. Pasaules kausa apri-

tē viņa startēja kopš 2012. gada, labāko rezultātu sasniedzot 2016./2017. gada sezonā, kad kopvērtējumā tika izcīnīta septītā vieta. Pasaules kausa sacensībās Priedulēna izcīnīja četras ceturtais vietas. Pirms trim gadiem Kēnigszē viņu no goda pjedestala šķīra tikai viena sekundes simtdaļa. Priedulēna ir 2016. gada pasaules junioru čempione.

DĀMU FLORBOLA IZLASE –
UZ FINĀLU

Latvijas **dāmu florbola** vienība Slovaikijā piedalījās pasaules meistarsacīkšu (PM) kvalifikācijas spēlēs. Pirmajā spēlē ar 6:1 tika pārspētas Ungārijas florbolistes un otrajā ar 11:2 – Nīderlandes komanda. Tādējādi neatkarīgi no pēdējās spēles turnīrā ar Slovaikijas vienību mūsu vienība 12. reizi izcīnīja tiesības startēt PM finālā. Pēdējā spēlē ar 3:5 Latvijas komanda zaudēja slovakietēm. Latvijas sieviešu florbola izlase piedalījās visos 11 pasaules čempionātos, labāko rezultātu sasniedzot 2007. gadā, kad izdevās iekļūt pusfinālā un izcīnīt ceturto vietu.

RITENBRAUKŠANA

Latvijas riteņbraucējs **Toms Skujiņš** no *Trek-Segafredo* vienības Maljorkā savās sezonas pirmajās sacensībās *Trofeo Andratx-Lioseta* (UCI kat.1.1) iesaistījās dienas atpūstā un tika pie kalnu karaļa titula. Skujiņš ierindojās 32. vietā, uzvarētājam zaudējot vairāk nekā pusminūti. Skujiņš pērn tika kronētas par šī velobrauciena uzvarētāju.

BRĀĻU ŠICU EKIPĀŽAI
BRONŽA PK KAUSA POSMĀ

Brāļu Andra un Juŗa Šicu kamanīņu sporta divnieku ekipāža Al-

tenbergas trasē izcīnīja bronzas medaļu Pasaules kausa (PK) izcīņas septītajā posmā. Kristens Putins/Imants Marcinkēvičs ierindojās 10., Oskars Gudramovičs/Pēteris Kalniņš – 15. vietā 20 ekipāžu konkurencē.

Brāļi Šici distancē // Foto:LETA

Uzvaru posmā svinēja austrieši Tomass Šteiss/Lorencs Kollers, kuŗi otrās vietas ieguvējus Toni Egertu/Sašu Benekenu divu braucienā summā pārspēja par 0,043 sekundēm. Šici uzvarētājiem zaudēja 0,386 sekundes. Braucienos latviešiem bija divas ceturtais vietas. Putins/Marcinkēvičs uzvarētājiem piekāpās ar 0,715 sekundēm, braucienos ieņēmot divas desmitās vietas, bet Gudramovičs/Kalniņš bija 1,191 sekundi lēnāki par austriešiem, braucienos sasniedzot 14. un 17. rezultātu. Pasaules kausa kopvērtējumā lideri ar 810 punktiem ir Egerts/Benekens. Šici iekrājuši 521 punktu un ir uzreiz aiz goda pjedestala, Putins/Marcinkēvičs ar 370 punktiem ir devītie.

Individuālajā ieskaitē visas trīs Latvijas braucējas šajā PK posmā ierindojās pirmajā desmitniekā. Visu pirmo braucienā snīga un trase bija ļoti lēna, tāpēc vairākas vadošās sportistes sasniedza pieticīgus rezultātus. Sākotnēji bija paredzēts aizvadīt otro braucienā, tomēr rīkotāji laika apstākļu dēļ nolēmuši to atcelt. Pēc atcelta otrā brauciena pieredzējuši Latvijas kamanīņu braucēja Eliza Cauce izcīnīja sesto vietu. Ulla Zirne ierindojās astotajā, Kendija Aparjode – devītajā vietā. Pirmajā braucienā negaidīti uzvarēja Itālijas pārstāve Sandra Robartšere, kuŗa par 0,090 sekundēm apsteidza titulēto vācieti Natāliju Geizenbergeri. Cauce no pirmās pozīcijas atpalika 0,317 sekundes.

STAFETĒ – CETURTĀ VIETA

Latvijas kamanīņu braucēji Anda Upīte, Gints Bērziņš un divnieks Eduards Ševics-Mikeļševics/Lūkass Krasts Īglsas trasē Austrijā izcīnīja ceturto vietu pasaules

čempionātā junioriem komandu stafetē. Par čempioniem kļuva vācieši, kuŗi savu mājas trasi veica divās minūtēs un 10,926 sekundēs. Latvijas četrotne čempioniem zaudēja 0,968 sekundes, bet goda pjedestals bija 0,720 sekunžu atālumā. Stafetē startēja 13 komandas. Savainojuma dēļ stafetē Latvijai nevarēja palīdzēt vadošais divnieks Mārtiņš Bots/Roberts Plūme, kuŗi pirms tam pamatsacensībās bija sestie, čempioniem Hannesam Orlaminderam/Paulam Konstantīnam Gubicam zaudējot 0,712 sekundes. Bots/Plūme pirmajā braucienā bija ceturtie, bet otrajā sasniedza desmito rezultātu.

Individuālajā ieskaitē sacensību pirmajā dienā no latviešiem labāko rezultātu sasniedza Gints Bērziņš, izcīnot astoto vietu.

Gints Bērziņš // Foto: Delfi

Anda Upīte ierindojās 11., Sigita Bērziņa – 16., Elina Vītola 1. braucienā ierindojās 29. vietā, nekvalificējoties otrajam braucienam.

RĪGAS MARATONA
ZELTA SEZONU
ATKLĀS LEGENDĀRĀ
POLA REDKLIFA

Izvērtējot 2018. gada *Lettelecom* Rīgas maratonu, Starptautiskā Vieglatlētikas federāciju asociācija (IAAF) atzinusi, ka sarīkojums izpildījis augstākos kvalitātes kritēri-

Pola Redklifa // Foto: AFP/Scanpix

jus un 2019. gada 19. maijā varēs nest Zelta kvalitātes zīmi (*Gold Label Road Race*), iekļaujoties pasaules prestižāko maratonu līgā.

Atklājot *Lettelecom* Rīgas maratona pirmo sezonu IAAF Zelta kvalitātes zīmē, Latvijā ieradīsies legendārā britu vieglatlēte un pasaules rekordiste maratonā Pola Redklifa, informē sacensību rīkotāji.

Kopā ar Jeļenu Prokopčuku un citiem vadošajiem Latvijas vieglatlētiem Redklifa 23. februārī uzstāsies īpašā skriešanai kā vadošajai tautas sporta disciplīnai veltītā forumā, skriešanas un veselīga dzīvesveida mīļotājiem atklājot savu uzvaru, motivācijas un pūliņu aizkulisēs.

Redklifas vizīte būs simbolisks pagodinājums Rīgai, Latvijas galvaspilsētai iekļaujoties pasaules prestižāko maratonu līgā kopā ar Berlīnes, Tokijas, Londonas, Bostonas, Ņujorkas, Prāgas un citiem *Gold Label* maratoniem.

P. Karlsons

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas evaņģēliskās draudzes nākamie dievkalpojumi **10. februārī** plkst. 13 (ar kafijas galdu); **24. februārī** plkst. 13 (bez kafijas galda); **10. martā** plkst. 13 (ar kafijas galdu); **24. martā** plkst. 13 (bez kafijas galda). Dievkalpojumi notiek Rīgā, Akas ielā 13.

Iesvētes mācība: visi interesenti ir laipni aicināti pieteikties uz draudzes organizēto iesvētes mācību. Pieteikums, lūdzu, sūtīt uz info@redraudze.lv

ANGLIJA

**DIEVKALPOJUMI
VIDUSANGLIJAS DRAUDZE,**
māc. V. Vāvere

“Straumēnos”, Zaļajā zālē, *Catt-horpe Manor, Lilbourne Road, Catt-horpe, Lutterworth, LE17 6DF*, svētdien, **24. februārī**, plkst. 10 Epifānijas laika dievkalpojums.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V. Vāvere

Pīterboro, St. Mark's Church Centre, Peterborough, PE1 2SN, sestdien, **9. februārī**, plkst. 16 Epifānijas laika dievkalpojums.

ZIEMEĻANGLIJAS DRAUDZE, māc. D. Vāvere

Bradfordā, Vācu baznīcā (*The German Protestant Church*), 29 *Great Horton Rd, Bradford, BD7 1AA*, svētdien, **17. februārī**, plkst. 11 Epifānijas laika dievkalpojums.

ZVIEDRIJA

DIEVKALPOJUMI

UPSALAS ev.lut. draudzes dievkalpojums Epifānijas laikā **sestdien, 16. februārī**, plkst. 14 Vindhemas baznīcā (*Vindhemskyrkan, Vindhemsgatan 9, Upsalā*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Kārlis Žols, pie ērģelēm *Göran Blomberg*. Pēc dievkalpojuma draudzes gadskārtējā pilnsapulce. Visi mīļi gaidīti!

STOKHOLMAS ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojums Epifānijas laikā svētdien, **17. februārī**, plkst. 14 Somu baznīcā (*Finska kyrkan, Slotsbacken 2B-C, Gamla Stan, Stockholm*). Dievkalpojumu vadīs mācītājs Kārlis

Žols, pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Pēc dievkalpojuma draudzes namā kafijas galds un draudzes gada pilnsapulce. Visi mīļi gaidīti!

ESKILSTŪNAS ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojums Epifānijas laikā **sestdien, 16. februārī**, plkst. 15 Svētā Andreas baznīcā (*Sankt Andreas kyrka, Vasavägen 42, Eskilstūnā*). Dievkalpojumu vadīs prāveste Zilgme Eglīte. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce. Visi mīļi gaidīti!

VĀCIJA

DIEVKALPOJUMI

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, *Butjadinger Str. 59,*

10. februārī plkst. 11 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, *Hohenzollernstr. 54*, **17. februārī** plkst. 14 dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

Ludvigshāfenā, Svētā Ludviķa baznīcā, *Sankt Ludwig, Bismarck un Wredestrasse* krustojumā. Epifānijas laika pēdējā svētdienā, **17. februārī**, plkst. 15 dievkalpojums. Kalpos diakone Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma sekos aizāds ar groziņiem draudzes telpās. Visi laipni lūgti!